

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ASPEKTY VYKAZOVÁNÍ A PROCESNÍ POSTUP
SOUVISEJÍCÍ S FENOMÉNEM DOMÁCÍHO NÁSILÍ
(se zaměřením na výskyt v regionu České Budějovice)**

Autor práce: Jiřina Čížková
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Milan Veselý
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Bc. Milanovi Veselému za ochotu, cenné rady, věcné připomínky a metodické vedení práce.

Děkuji panu Mgr. Vladimíru Krejčímu za cenné rady a konzultaci problémů při tvorbě bakalářské práce.

ABSTRAKT

ČÍŽKOVÁ, J. *Aspekty vykazování a procesní postup související s fenoménem domácího násilí (se zaměřením na výskyt v regionu České Budějovice) : Bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2013. 103 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. et Bc. Milan Veselý.

Klíčová slova: domácí násilí, institut vykazování, krizová intervence, oběť, pachatel, právní ochrana, pomoc obětem, prevence.

Bakalářská práce pojednává, o problematice domácího násilí, podání výkladu pojmů a příčin z této oblasti sociální patologie. Teoretická část bakalářské práce popisuje základní charakteristiky a klasifikaci pachatelů a obětí. Dále se věnuje jak právní úpravě institutu vykazování z pohledu Policie České republiky, intervenčních center a soudní ochrany, tak i spolupráce s organizacemi a státními institucemi zabývající se prevencí a pomocí obětem domácího násilí.

V praktické části bakalářské práce je zpracován kvantitativní sociologický výzkum, provedený vyhodnocením nashromážděných dat prostřednictvím anonymního dotazníku, v jednotlivých věkových skupinách obyvatel regionu České Budějovice. Kvantitativní sociologický výzkum je zaměřen na charakter výskytu příčin, projevů a informovanosti v právní oblasti obyvatel tohoto sociálně patologického jevu. Na základě zjištěných výsledků z dotazníků od respondentů je vyhodnocena znalost a povědomost občanů regionu České Budějovice.

V závěru bakalářské práce jsou vytyčeny tři hypotézy, které mají potvrdit nebo vyvrátit na základě vyhodnocení statistických údajů danou problematiku domácího násilí. Cílem práce je tak popsání, vyhodnocení a zviditelnění výsledků nashromážděných dat, které lze využít v oblasti primární prevence se zaměřením na další zkvalitnění sociálně právní ochrany ohrožených osob a konečně přispět k dalšímu rozšíření pohledu laické veřejnosti na pojem domácí násilí.

ABSTRACT

ČÍŽKOVÁ, J. *The aspects of reporting and processing procedure related to the phenomenon of domestic violence (focusing on the occurrence in the region of České Budějovice) : Bachelor thesis.* České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2013. 103 p. Supervisor : Mgr. et Bc. Milan Veselý.

The key words: domestic violence, institute of protection, emergency intervention, victim, abuser, legal protection, helping the victims, prevention.

This bachelor thesis deals with problems of domestic violence, explains the terms and what causes the domestic violence. It also gives the overview from the sphere of social pathology. The basic character and classification of offenders and their victims is described from the theoretical perspective of this thesis. Furthermore it also pays attention to both legal adjustments of the institute of protection within the framework of the Czech Republic Police, associations of interventions, legal protection and the cooperation with private organisations as well as state institutions which help to and protect the victims of domestic violence.

The practical part of this thesis covers a method of a quantitative sociological research, which evaluates the data gathered through anonymous questionnaire covering individual groups of people according to their age in České Budějovice region. The Quantitative Sociology Research of this socially pathological issue is focused on a character, causes, occurrence and the foreknowledge of legal sphere of inhabitants within the specific region. According to the Questionnaire and its results it is generally evaluated that inhabitants of České Budějovice region understand and are familiar with the problems of domestic violence.

In the final part of this thesis there are three hypothesises, which are expected to confirm or deny any problem of domestic violence according to evaluated statistical data. The main aim of this thesis is to accurately describe, evaluate and present the results of all collected data, which can be used in the sphere of primary prevention resulting to further help of qualified legal protection of abused victims. And moreover the thesis will hopefully contribute to further information and it will expand the view of domestic violence problems within the perspective of general public.

OBSAH

ÚVOD	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
2 POJEM SOUVISEJÍCÍ S DOMÁCÍM NÁSILÍM	12
2.1 Vymezení pojmu domácí násilí.....	12
2.2 Specifické znaky domácího násilí.....	13
2.3 Formy domácího násilí.....	15
2.4 Fáze domácího násilí.....	16
2.5 Příčiny domácího násilí.....	17
3 CHARAKTERISTIKA PACHATELE DOMÁCÍHO NÁSILÍ	19
3.1 Profil pachatele domácího násilí.....	19
3.2 Typologie pachatele domácího násilí.....	19
4 CHARAKTERISTIKA OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ	22
4.1 Typologie oběti domácího násilí.....	22
4.2 Syndrom týrané ženy.....	22
4.3 Syndrom týraného muže.....	25
4.4 Syndrom týraného seniora.....	26
4.5 Syndrom týraného dítěte.....	27
4.6 Shrnutí problematiky.....	28
5 PROCESNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM	29
5.1 Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím.....	29
5.1.1 Principy zákona.....	30
5.1.2 Tři pilíře zákona.....	30
6 ÚLOHA POLICIE V PŘÍPÁDECH DOMÁCÍHO NÁSILÍ	32
6.1 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.....	32
6.2 Institut vykázání v podrobnostech.....	32
6.2.1 Doba trvání institutu vykázání.....	33
6.2.2 Pozitiva a negativa institutu vykázání.....	34
6.2.3 Vykázání jako prevence.....	35
6.2.4 Násilná osoba a vykázání.....	35
6.2.4.1 Vykázaná osoba má povinnost.....	35

6.2.4.2	Vykázaná osoba má právo	35
6.2.5	Ohrožená osoba a vykázání.....	36
6.2.6	Kontrola dodržení vykázání	36
6.3	Ochrana lidských práv v Listině základních práv a svobod.....	36
6.4	Shrnutí problematiky	37
7	SPRÁVNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM V ZÁKONU O PŘESTUPCÍCH	38
7.1	Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích	38
7.1.1	Sankce v § 11 Přestupkového zákona	38
7.1.2	Ochranná opatření v § 16 Přestupkového zákona.....	38
7.1.3	Věcná a místní příslušnost v § 52 Přestupkového zákona	39
7.2	Přestupky, kterých se může dopustit pachatel domácího násilí	39
7.2.1	Zahájení řízení v § 68 Přestupkového zákona.....	40
7.3	Shrnutí problematiky	40
8	TRESTNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM	41
8.1	Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.....	41
8.1.1	Trestné činy, kterých se může dopustit pachatel domácího násilí	41
8.2	Znaky domácího násilí pro účely trestního práva	42
8.3	Domácí násilí z pohledu trestního práva procesního	43
8.4	Shrnutí problematiky.....	43
9	POMOC OBĚTEM DOMÁCÍHO NÁSILÍ	44
9.1	Druhy pomoci v případech domácího násilí.....	44
9.2	Pomoc poskytovaná intervenční centry.....	44
9.2.1	Azylové domy a jejich služby.....	45
9.3	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách	45
9.4	Zákon č. 209/1997 Sb., o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti ..	45
9.5	Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí	46
9.6	Zákon č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte	46
9.7	Zákon č. 94/1963 Sb., zákon o rodině.....	46
10	DOTAZNÍKOVÝ VÝZKUM A JEHO VYHODNOCENÍ.....	47
10.1	Příprava a realizace výzkumu.....	47
10.1.1	Cíl výzkumu a stanovení hypotéz.....	47
10.1.2	Popis vzorku respondentů.....	48
10.2	Výsledky podle dotazů respondentů.....	50

10.2.1 Rozbor první části dotazníku:	50
10.2.2 Rozbor druhé části dotazníku:	60
10.3 Vyhodnocení hypotéz k průzkumu.....	71
10.4 Návrhy na zlepšení stavu posuzované problematiky	73
ZÁVĚR.....	76
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	78
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	82
PŘÍLOHY	83

ÚVOD

Problematika domácího násilí, v sobě zahrnuje nejrůznější projevy fyzického, psychického, sexuálního a ekonomického násilí páchaného v rodinných a partnerských vztazích. Nejde ovšem o jev nový, neznámý či ojedinělý. Společnost však naštěstí začala nazírat na problematiku domácího násilí mnohem obezřetněji, než jak tomu bylo v dobách minulých. Nutnost konstruktivního řešení problematiky domácího násilí si žádá nové formy a přístupy subjektů, jež se podílejí na jejím odhalování, řešení, jež odpovídají za spravedlivý postih pachatele a ochranu obětí. Obecně můžeme přístupy v řešení otázek domácího násilí rozdělit na dva, a to na přístup represivní a preventivní. Represivní přístup se projevuje v podobě kriminalizace domácího násilí do skutkové podstaty trestného činu, zatímco ten preventivní se zaměřuje na omezení domácího násilí a přístupu k němu netrestními, mimo trestními prostředky. Zde jsou na místě intervenční centra, návštěvní centra pro rodiny nebo alternativní tresty, mediace.

Je zřejmé, že nelze jít cestou pouze jednoho z těchto přístupů, ale je třeba jejich vzájemná a účelná kombinace. Státní orgány si uvědomují rozsah domácího násilí páchaného především v rodinách, kde nemalé procento tvoří rodiny s malými dětmi. Snaha státu preventivně zabránit tomuto násilí rozšiřuje snahu o specializování policistů a vytvoření konkrétních skupin, které se touto otázkou zabývají. Mnoho lidí se stále domnívá, že domácí násilí je věcí soukromou. Tedy, že co se odehrává za dveřmi a zdmi bytu či domu, je jisté „tabu“. Tento náhled okolí možná stále nutí oběti násilí schovávat se svými problémy a krizovou situaci řešit až v době, kdy jim samotným nebo jejich dalším rodinným příslušníkům, dětem jde o život.¹

Jak uvádí Lundy Bancroft (2003), když ženy nehovoří nahlas a nepřiznají týrání, týrání se pro ně stává přijatelné. Pokud naše společnost se k tomu bude stavět zády a nebude to považovat za důležité, znamená to, že se nás to netýká. Pokud jste svědky týrání nebo znáte příběhy jiných o týrání musíte o tom mluvit. Je třeba pomoc přátelům, ale zároveň upozornit na skutečné týrání. Absolutně nejhorší věcí pro ženu, která přiznává, že ji muž týrá, je popírání její zkušenosti.²

---

¹ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 89-91.

² BANCROFT, L. *Why does he do that? : inside the minds of angry and controlling men*. New York: Penguin, 2003, s. Úvod.

Bakalářská práce v teoretické části se zabývá základními pojmy domácího násilí, formami a příčinami domácího násilí, charakteristikou násilné osoby, jeho profilem a typologií pachatele, dále charakteristikou ohrožené osoby a typologií oběti, legislativními zákony a způsoby ochrany oběti a pomoci v českém právním řádu před domácím násilím. Podklady pro svou bakalářskou práci, jsem převážně čerpala z odborné literatury, právních zákonů a internetových odkazů.

V praktické části bakalářské práce je proveden kvantitativní sociologický výzkum metodou sběru dat prostřednictvím anonymního dotazníku u občanů regionu České Budějovice a v institucích zabývajících se prevencí a pomocí obětem domácího násilí. Hlavním cílem kvantitativního sociologického výzkumu je vyhodnocení získaných dat a ověření vytyčených hypotéz, na základě těchto výsledků jsou navržena doporučení ke zlepšení stavu v oblasti prevence domácího násilí.

Téma bakalářské práce jsem si vybrala proto, že tato problematika je v současné době velice často diskutována v médiích jak odbornou, tak i laickou veřejností a zaujala mne. Stále více přibývá případů domácího násilí v naší společnosti, které se díky nové právní úpravě institutu vykazání stává veřejnou záležitostí. Tento zákon tedy napomáhá ohrožené osobě vyhledat odbornou pomoc a domácí násilí v soukromí domova začít řešit.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bakalářská práce je zaměřena na zpřehlednění základních teorií, které se váží k problematice domácího násilí a podání výkladů pojmů z této oblasti a na základní charakteristiky pachatelů a obětí domácího násilí. V práci jsou uvedeny zákony, které se váží k právnímu institutu vykázaní a souvisejícímu procesnímu postupu k problematice domácího násilí. Dále jsou uvedeny druhy pomoci obětem domácího násilí intervenčními centry a státními organizacemi (viz příloha č. VI – Přehled pomáhajících organizací v České republice).

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na znalost problematiky prevence a ochrany obětí domácího násilí. V jejím rámci je proveden kvantitativní sociologický výzkum metodou sběru dat, prostřednictvím anonymního dotazníku u občanů regionu České Budějovice a v institucích zabývajících se prevencí a pomocí obětem domácího násilí.

Hlavním cílem práce je nashromážděná data (100 dotazníků) vyhodnotit a popsat výše uvedenou metodou. Provedeným vyhodnocením nashromážděných dat, tak potvrdit nebo vyvrátit tyto vytyčené hypotézy:

Hypotéza 1 – Občané regionu České Budějovice nemají dostatek informací o formách a příčinách domácího násilí, a proto nedokážou rozpoznat příznaky domácího násilí ve svém okolí a kvalifikovaně na ně reagovat.

Hypotéza 2 – Občané regionu České Budějovice nejsou dostatečně informováni o možnostech prevence při výskytu projevů domácího násilí, a proto nejsou schopni poskytnout pomoc obětem domácího násilí.

Hypotéza 3 – Ochota občanů regionu České Budějovice poskytnout pomoc obětem domácího násilí je nízká z důvodu jejich neinformovanosti o problematice domácího násilí v neznalosti právní problematiky v možnostech zabránit pachatelům ve vzniku či pokračování projevů tohoto patologického jevu.

Dílčím cílem je pak navržení návrhů na zlepšení stavu posuzované problematiky a přispět tak, k dalšímu rozšíření pohledu na problematiku domácího násilí i laické veřejnosti.

2 POJEM SOUVISEJÍCÍ S DOMÁCÍM NÁSILÍM

2.1 Vymezení pojmu domácí násilí

Domácí násilí je definováno jako fyzické, psychické anebo sexuální týrání mezi blízkými osobami, ke kterému dochází opakovaně v soukromí a tím skrytě mimo kontrolu veřejnosti.³ Domácí násilí není hádkou, ve které vedou spor dvě rovnocenné strany. Domácí násilí likviduje symetrický vztah partnerů, vytváří jasné dělení rolí na kontrolující, násilnou osobu a osobu ohroženou, závislou.⁴

V obecné rovině lze říci, že jde o sociálně-patologický jev sui generis, o nejnebezpečnější z forem agrese, která je mnohdy tolerována, tabuizována, neboť se děje za zavřenými dveřmi. Pod pojmem domácí násilí se mohou skrývat nesčetné projevy nerovnováhy moci v určité malé sociální skupině, rodině, společné domácnosti. Z prvního významného a komplexnějšího legislativního počínu českého zákonodárce, resp. z důvodové zprávy k zákonu č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, vyplývá, že domácím násilím se rozumí opakované násilné jednání nebo opakované vyhrožování násilným jednáním, v důsledku kterého dochází, nebo hrozí, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti, mezi osobami, které jsou či byly spolu v intimním, rodinném či jiném obdobném vztahu a žijí ve společně obývaném bytě nebo domě. V rámci domácího násilí lze jednoznačně identifikovat osobu násilnou i osobu ohroženou, proti níž takové útoky nebo výhrůžky útokem směřují.⁵

Pachatel a oběť jsou citově, sociálně a ekonomicky vzájemně závislé, blízké osoby.⁶ Podle Čírtkové (2009), lze použít zjednodušenou kategorii pachatel je vždy dobře znám, oběť s ním žije v blízkém (intimním) vztahu. Obvykle sdílí řadu společných položek (bydliště, finance, děti, okruh známých atd.).⁷

Psycholog Harvey Wallace (2010) se snaží popsat a najít psychiatrický model rodinného násilí, který analyzuje osoby žijící v rodině a jejich mentální stav. Je velmi těžké definovat co je domácí násilí a vymežit rozsah rodinného násilí. Studie rodinného násilí jsou stále v plenkách. Existuje bezpečnost mýtu a špatného výkladu, které provází

³ ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P., a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů : příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 108.

⁴ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 196.

⁵ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 5.

⁶ ČÍRTKOVÁ, L., MACHÁČKOVÁ, R., VITOUŠOVÁ, M. *Domácí násilí : přístup k řešení problému ve vybraných evropských zemích*. 11. vyd. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2002, s. 4.

⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 231-232.

rodinné násilí. Termín vážné zranění může zahrnovat jak fyzický tak i duševní ublížení nebo týrání jiným členem rodiny, který svým chováním znemožňuje svobodné rozhodování. Nejčastějším prvkem teorie týrání jsou drogy a alkohol. Teorie psychopatologie je založena na studiu jednotlivců, kteří trpí mentální poruchou jako je rozklad osobnosti a jinými podobnými dysfunkcemi, které způsobují jejich agresivní chování v rodině.⁸

2.2 Specifické znaky domácího násilí

Specifickým znakem domácího násilí je skutečnost, že pro určitou trvalost a intenzitu násilných aktů se postupně stává součástí běžného života. Jak uvádí Čírtková (2008), domácí násilí již není synonymem pro partnerovo (mužovo) týrání ženy, ale je definováno jako *opakované, dlouhodobé a zpravidla eskalující násilí fyzického, psychického, sexuálního, sociálního a ekonomického rázu, které vytváří jednoznačně asymetrický vztah a vede ke stabilnímu rozdělení rolí na násilnou a ohroženou osobu*. Právě ve vztahu k „ohrožené osobě“ se definice domácího násilí změnila a rozšířila.⁹

Znaky domácího násilí:

1. **Opakovanost a dlouhodobost násilí** – za domácí násilí nelze považovat ojedinělý a jednorázový incident, byť mu lze připisovat závažné důsledky, domácí násilí má svou historii.
2. **Eskalace** – jednotlivé násilné útoky se vyznačují vzrůstající intenzitou, obvykle začíná útoky proti lidské důstojnosti, k nimž se postupně přidávají útoky proti zdraví, jenž v konečném stádiu přechází v útoky proti lidskému životu. V zárodku nemá domácí násilí podobu trestného činu, násilný vztah je doprovázen fázemi klidu a usmiřování, kdy s postupným rozvojem agrese se zkracují období klidu na úkor fází eskalujícího násilí (tzv. spirála násilí).¹⁰

Útoky proti lidské důstojnosti sledují dva cíle:

- 1) sociálně izolovat oběť,
- 2) minimalizovat její sebevědomí a sebeúctu.

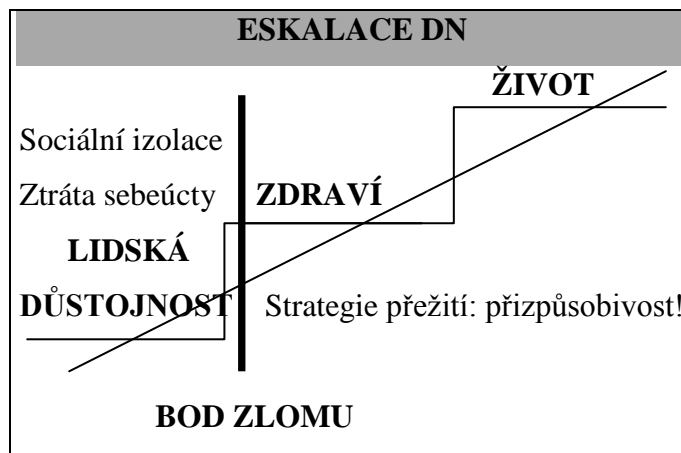
⁸ WALLACE, H., ROBERSON, C. *Family Violence : legal, medical, and social perspectives*. 6. vyd. California State University, Fresno: Pearson/Allyn, 2011, s. 1.

⁹ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008, s. 9.

¹⁰ STŘÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 14.

O pravidlech společného soužití se násilná osoba nedohaduje, ale určuje, jak budou vypadat. Názor druhé strany jí nezajímá.¹¹

Obr. 1: Podstatu domácího násilí znázorňuje následující obrázek:¹²

3. **Vzájemná blízkost osob** – oba aktéři jsou, nebo v minulosti byli, osobami blízkými. K domácímu násilí dochází uvnitř reálného partnerského vztahu dvou osob (manželství, partnerství nebo jiný obdobný déle trvající vztah) nebo mezigeneračního vztahu mezi rodiči a dětmi či prarodiči a vnuky.
4. **Uplatnění moci a kontroly** – postavení oběti a pachatele je nerovné a jejich role se v průběhu opakovaných incidentů nemění. Pachatel uplatňuje kontrolu nad životem oběti zejména v oblasti jejích sociálních kontaktů a v oblasti ekonomické. Násilím uplatňuje moc nad jejím každodenním životem. Domácí násilí není spor, hádka nebo rvačka, tedy událostí, při kterých je postavení obou stran incidentu stejné.
5. **Složitý, ambivalentní postoj oběti k pachateli** – oběť domácího násilí se chová jinak, než oběti poškozené cizím pachatelem. Ochota k potrestání pachatele je kolísavá. Po násilném incidentu hledají pomoc, posléze však mohou svůj postoj měnit. Důvodem může být psychický tlak a oprávněný strach vzhledem ke skutečnosti, že oběť nadále bydlí ve společném bytě nebo domě s útočníkem. Ten bývá zpravidla stíhán na svobodě. Důvodem mohou být i zastrašování ze strany pachatele a jeho rodiny, víra v polepšení pachatele, obava z osamocení a z toho plynoucí finanční a materiální nejistota, ztráta bydlení a podobně.

¹¹ ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P., a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů : příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 109.

¹² KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 7.

6. **Páchání násilí v soukromí** – k násilí dochází zpravidla beze svědků, nejčastěji v soukromí společného obydlí, ale i na jiných místech. Jednotlivé útoky zapadající do schématu domácího násilí se však mohou vyskytnout i na veřejnosti.¹³

2.3 Formy domácího násilí

Nejčastější formou domácího násilí je kombinace fyzického a psychického násilí.¹⁴ Všechny formy domácího násilí mají zpravidla společný cíl – získat moc a udržet si plnou kontrolu nad druhým. Podoby domácího násilí nejsou v literatuře dosud sjednoceny. Dalo by se říci: co autor, to vlastní pojetí typologie, přesto lze identifikovat několik základních forem tohoto jevu.¹⁵

Formy domácího násilí:

1. **Psychické násilí** – ponižování, urážení, znevažování, obviňování, zákazy, zastrašování, terorizování, vyhrožování, vydírání, hrubé chování, ničení vlastnictví oběti zejména oblíbených věcí a podobně.
2. **Emocionální násilí** – soustavná kontrola toho co oběť dělá, s kým se stýká, kam chodí, zesměšňování, prohlašování oběti za blázna, citové vydírání, obviňování v každé situaci, výhrůžky odebráním dětí.
3. **Fyzické násilí** – fackování, bití rukama nebo předměty, kopání, škrcení, svazování, ohrožování bodnou nebo palnou zbraní nebo jinými předměty, odpírání spánku a jídla až po útoky proti životu.
4. **Sexuální násilí** – znásilnění, nucení proti vůli k sexuálním praktikám, sexuální napadání, zacházení s blízkou osobou jako se sexuálním objektem.
5. **Sociální násilí** – zákazy kontaktu s přáteli a s rodinou s cílem sociálně oběť izolovat. Jednostranné uplatňování privilegií pachatele rozhodovat ve všech oblastech společného života, využívání dětí nebo jiných osob jako prostředku nátlaku na oběť, znemožňování oběti v sociálním prostředí.

---

¹³ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 15.

¹⁴ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí : pracovní manuál*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, 2005, s. 9.

¹⁵ ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol. *Domácí násilí : kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 47.

6. **Ekonomické násilí** – omezování přístupu k penězům, neposkytování prostředků na společnou domácnost případně i na děti, absolutní kontrola nad příjmy a výdaji oběti, zatajování ekonomické situace pachatele a rodiny.¹⁶

Pravidlem bývá kombinace více forem domácího násilí. Mnohé z nich spíše situaci zhoršují, než vyvolávají. Pro domácí násilí je také charakteristická *eskalace*, tedy postupný přechod *od urážek až k útoku*, po kterém následuje stud, vina, strach.¹⁷

Vedle vyjmenovaných forem proto přihlížejí i k četnosti jednotlivých incidentů a také k jejich intenzitě, tj. ke stupni závažnosti z hlediska následků pro oběť a dále k vývoji domácího násilí v průběhu času.¹⁸

2.4 Fáze domácího násilí

Pro popis fenoménu domácího násilí se vyvinul termín *spirála domácího násilí*. Tento termín vysvětluje cykličnost domácího násilí a zároveň jeho gradující tendenci. V tomto smyslu tedy dochází jak k eskalaci požadavků ze strany násilného partnera, tak ke vzrůstající snaze partnerky těmto požadavkům dostat a současně vzrůstá i intenzita násilného chování.¹⁹ Jak již bylo naznačeno jednotlivé fáze domácího násilí, partnerského či manželského se dynamicky střídají.²⁰ Domácí násilí se koncentruje do občasných krátkých úseků, po kterých následují dlouhá období klidu.²¹

Podle teorie fenoménu zahrnuje základní cyklus tři fáze:

1. **Fáze vytváření napětí**, bezprostředně předchází období týrání – agresor bývá rozčilený, žárlivý, podrážděný, zuřivý a explozivní.
2. **Období týrání**, ve kterém agresor ztrácí kontrolu nad svým jednáním a dochází k propukání fyzického a psychického násilí, oběť se v této fázi cítí bezmocná, bojí se a vůči agresorovi cítí zlobu.
3. **Období usmiřování**, je někdy nazývaná fází lásky nebo také poetickým označením líbáňky, agresor po období týrání cítí vinu, oběti se snaží omluvit

¹⁶ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí : pracovní manuál*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, 2005, s. 9.

¹⁷ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 6.

¹⁸ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008, s. 9-11.

¹⁹ PIKÁLKOVÁ, S., eds. *Mezinárodní výzkum násilí na ženách, Česká republika/2003 : příspěvek k sociologickému zkoumání násilí v rodině*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2004, s. 32.

²⁰ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 6.

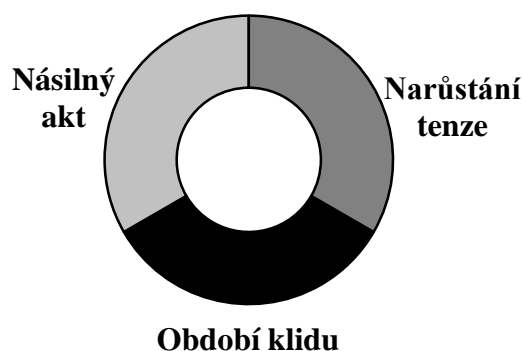
²¹ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008, s. 9, 12.

a slibuje jí, že už se násilí nebude nikdy opakovat, ujišťuje ji o svých citech, oběť mu věří, má naději, že se vztah urovná a agresorovi odpouští.

Tyto jednotlivé fáze se pak vzájemně opakují. Jediné, co se mění, je intenzita týrání, které se zvětšuje, a poměr délky trvání jednotlivých fází. Většinou se zkracuje fáze „líbánek“ a prodlužuje fáze týrání a vytváření napětí.²² Teorie cyklu násilí reflektuje skutečnost, že mnoho obětí zůstává v násilném vztahu po dlouhou dobu (v některých případech až desítky let). Předpoklad, že partnerskému násilí dochází v určitém cyklu, vyslovila jako první Lenore Walkerová (1979) na základě svých studií týraných žen.²³

Obr. 2: Cyklus násilí představuje následující obrázek:²⁴

Většina incidentů má vzestupný charakter. V tomto kontextu by mělo být domácí násilí popisováno spíše jako spirála, nikoli jako kruh, jak je to v současné literatuře obvyklé.²⁵

2.5 Příčiny domácího násilí

Ze současného pohledu představuje domácí násilí komplexní jev, který může nabývat různých podob a je sycen různými příčinami.²⁶

Zvláštní pozornost je věnována roli alkoholu v domácím násilí. Alkoholické opojení funguje jako „*timing out*“, neboť později bude chování násilníka omlouváno či vysvětlováno alkoholickým opojením.²⁷ Jako hlavní rizikové faktory umožňující

²² STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 16.

²³ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 36.

²⁴ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 37.

²⁵ ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol. *Domácí násilí : kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 55.

²⁶ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008, s. 9-10.

²⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 233.

vznik, existenci a rozšiřování sociálně patologických jevů ve společnosti jsou považovány jevy, které je možno rozdělit na negativní vlivy společenské (makrostruktury), rodiny (mikrostruktury) a individuální. Mezi nejčastěji uváděnými příčinami domácího násilí je uváděna: porucha osobnosti, duševní porucha pachatele, stres, dosažení poslušnosti ženy, alkohol, drogy.²⁸

Za první, dnes již značně překonané, příčiny domácího násilí, byly považovány *jednofaktorové teorie*, které se dělí na:

1. **Psychologická teorie** – se koncentrovala na psychiku agresora a předpokládala, že příčiny domácího násilí leží v povahových zvláštlostech pachatele, v poruše jeho osobnosti. Tato teorie vedla k psychiatrizaci pachatele.
2. **Biologicko genetická teorie** – vysvětlovala pouze obecné predispozice k agresivnímu chování.
3. **Sociologická teorie** – koresponduje s genderovou. Obě vnímají domácí násilí jako produkt „typicky mužské společnosti“ a soudí, že násilí obecně souvisí s uplatňováním moci ve společnosti.

Modernější jsou *multifaktorové teorie*. Nejznámější je teorie D. G. Duttona, která uvádí čtyři příčiny domácího násilí spočívající:

1. **V makrosystému**, kdy domácí násilí je vyvoláváno převládající patriarchální hierarchií hodnot, která je založena na nadvládě mužů.
2. **V exosystému**, tj. životním a sociálním okolím jedinců, které je ovlivňuje. Jde o působení formálních i neformálních struktur a životní situace, např. nezaměstnanosti, nízkého příjmu, nízké vzdělanosti a nedostupnosti sociální sítě.
3. **V mikrosystému**, který představuje rodina jako taková a rizika plynoucí z podstaty rodinného života. Těmi jsou soukromí rodiny a s ním související obtížné uplatňování mechanismů sociální kontroly, neformální právo ovlivňovat život členů rodiny, předepsané role v rodině, znalost druhého partnera.
4. **Ontogenetická teorie násilí**, stojí zvláště. Ta přihlíží především k individuálním charakteristikám pachatele a oběti i jejich vzájemné interakci.²⁹

---

²⁸ VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001, s. 36.

²⁹ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 47-48.

3 CHARAKTERISTIKA PACHATELE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

3.1 Profil pachatele domácího násilí

Nejnovější teorie dokládají, že pachateli, tedy násilnými osobami domácího násilí, může být kdokoli. Čelí tak starším teoriím, podle kterých byl kladen důraz na psychopatologii pachatelů a vyvrací mýtus, že slušní lidé násilí nepáchají. Podle Bílého kruhu bezpečí pochází násilníci ze všech socioekonomických, etnických, rasových a náboženských skupin a jejich chování doma se liší od chování na veřejnosti. Je proto třeba rozlišovat osobnost veřejnou versus osobnost soukromou a její projevy selektivně tyranizujícího chování (ventilující nahromaděné vnitřní frustrace) svědčící o existenci kontrolních mechanismů.³⁰

Odborná literatura poukazuje na shodu odborníků, zejména pokud jde o následující charakteristické znaky pachatele:

- nízká sebeúcta a slabá funkce ega,
- nedostatečná kontrola impulsů,
- extrémní žárlivost,
- reakce na stres, kterou se pachatel snaží ovládnout pomocí alkoholu a fyzicky napadá ženu,
- užívání sexu jako agresivního činu sloužícímu ke zvýšení sebeúcty,
- víra v tradiční a patriarchální rodinu.³¹

3.2 Typologie pachatele domácího násilí

Zdá se, že neexistuje typický násilník, stejně jako neexistuje typická oběť. Pachatelé partnerského násilí pocházejí z různých socioekonomických i vzdělanostních vrstev. Řada z nich však vykazuje podobné rysy, jako například nedostatek empatie či takzvanou „dvojí tvář“. Navenek obvykle vystupují jako sympatičtí, velmi komunikativní lidé, vůči své partnerce jsou však násilní a bezohlední.³²

³⁰ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 8.

³¹ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 47-49.

³² MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 115-116.

V situacích domácího násilí je možno rozlišovat tři základní zdroje agresivního chování násilníka.

Podle zdroje agrese:

1. **trvalé osobní založení, které je výrazně ovlivněno dědičností a výchovou,**
2. **drobná mozková poškození**, v tomto případě násilník zpětně pociťuje lítost nad svým chováním,
3. **dyadické reakce**, vzájemné působení obou partnerů, střídá se provokace a reakce.³³

Na základě odborné literatury, s přihlédnutím k výstupům empirického šetření, byla formulována typologie pachatelů partnerského násilí sestávající ze tří typů a odpovídajících závažných agresivních jednání na:

1. **Nepatologický typ** – sestávající se z žen, které jednájí v obraně před život ohrožujícím partnerem, a z části mužů, kteří jednájí pod vlivem chronicky neřešitelných konfliktů.
2. **Antisociální typ** – sestávající zejména z kriminálních recidivistů, často obecných agresorů.
3. **Pasivně agresivní** – závislý, případně neurotický sestávající z mužů, kteří jednájí pod vlivem chronické konfliktní situace.³⁴

Z uvedeného je patrné, že skupina pachatelů partnerského násilí není z hlediska osobnosti homogenním souborem. Je nepochybně tvořena jedinci, jejichž osobnost se blíží diagnostické kategorii označované jako asociální porucha osobnosti (zahrnující mimo jiné rysy jako explozivitu, obecnou agresivitu, abúzus alkoholu, případně jiných drog, orientaci na moc a ovládnání okolí).³⁵

Trestných činů spojených s domácím násilím se dopouštějí pachatelé s kriminální minulostí stejně jako pachatelé, kteří se dosud do rozporu se zákonem nikdy nedostali. Lze vyslovit hypotézu, že úroveň vzdělání pachatelů trestných činů spojených s domácím násilím je obecně velmi nízká. Výrazně převládají pachatelé se

---

³³ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 18.

³⁴ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 58-59.

³⁵ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 118-119.

základním většinou s nedokončeným základním vzděláním, případně s učňovským vzděláním. To však neznamená, že pachatelé trestných činů spojených s domácím násilím nemohou být vysoce vzdělaní, navenek slušní a úspěšní lidé.³⁶

Behavioristický přístup položil důraz na empiricky přístupné psychické jevy. Těmto požadavkům vyhovuje v podstatě jediný komplexní a s psychikou spojený jev chování. Protože anglický výraz označující **chování je behaviour**, nazývá se tento směr **behaviorismem**. Behaviorismus pojímá psychologii jako studium a výzkum chování. Pojem chování je chápán jako reakce organismu na určité podněty. Chování vyjadřuje pozorovatelné, registrovatelné spojení konkrétních podnětů s konkrétními reakcemi organismu. Pozorováním chování člověka v každodenních situacích lze získat řadu příkladů, které zpochybňují přímočarou závislost chování na situaci. Každému je dostupné poznání, že ve stejných situacích se různí lidé chovají různým způsobem. Zatímco pochvala vyvolává u některých jedinců zvýšené úsilí v další činnosti, jsou lidé, kteří v takové situaci usínají na vavřínech. Potrestání vede v některých případech k účelné korekci chování, zatímco u některých jedinců může vést k posílení vzdoru.³⁷

Podle Hofmanové (2010), posuzovat osobnost pachatele trestné činnosti je složité, neboť v rámci jednoho činu mohou v jeden celek splývat projevy osobnosti a aktuální psychický stav pachatele. Osobnost může být posuzována na základě analýzy chování při podávání vysvětlení a provádění jednotlivých procesních úkonů, zejména na základě analýzy způsobu páchaní trestné činnosti.³⁸

---

³⁶ KONRÁD, Z., BANGO, D. *Metodika vyšetřování trestných činů souvisejících s domácím násilím*. Praha: Policejní akademie ČR 2007, s. 19.

³⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 9.

³⁸ HOFMANOVÁ, J. *Behaviorální analýza : metoda sestavování kriminálního profilu pachatele*. Praha: Jaroslav Hofman, 2010, s. 33.

4 CHARAKTERISTIKA OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ

4.1 Typologie oběti domácího násilí

Přestože prvotním terčem je partnerka, pachatel často obrací násilí i proti dětem. Oběťmi domácího násilí se mohou stát i členové rodiny, přátelé či dokonce okolostojící, neboť ve své snaze ovládat svoji partnerku je agresivní a snaží se ženu od nich izolovat.³⁹

Oběti domácího násilí tak můžeme klasifikovat na oběti:

- přímé či nepřímé (svědky), zejména jde-li o nezletilé děti,
- podle chování,
- podle věku,
- podle pohlaví,
- podle vztahu,
- podle životního stylu,
- podle stupně viktimizace.

Za typické skupiny obětí domácího násilí bývají označovány:

ženy, děti, senioři, zdravotně postižení, nově osoby z jiného sociálně – kulturního prostředí, tedy cizinci, uprchlíci⁴⁰

4.2 Syndrom týrané ženy

Syndrom týrané ženy, lze vymezit jako soubor specifických charakteristik a důsledků zneužívání, které vedou ke snížené schopnosti ženy efektivně reagovat na prožívané násilí.⁴¹

Typickou pro oběť trestných činů souvisejících s domácím násilím je skutečnost, že se často v průběhu vyšetřování chová jinak než oběti poškozené cizím pachatelem. Ochota k potrestání pachatele je kolísavá. Oběti si sice přejí zastavit násilí, ale doufají ve vznik pokračujícího víceméně harmonického vztahu s pachatelem bez násilí. Po útoku vedeném brachiálním násilím obvykle hledají pomoc, následně však mohou svůj postoj měnit. Odvoláním původní pravdivé výpovědi však může být i strach z další

---

³⁹ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí : pracovní manuál*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, 2005, s. 5.

⁴⁰ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEJL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 9-10.

⁴¹ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 21.

újmý na zdraví nebo životě vyvolaný zastrašováním ze strany pachatele a jeho rodiny nebo naivní víra v polepšení pachatele.⁴²

Řada autorů si všímá, že oběť není v násilném vztahu jen pasivním objektem, ale že její vnímání vztahu prochází vývojem. Tato tabulka ukazuje čtyři fáze, kterými oběť prochází ve snaze ukončit cyklus násilí.

Tab. 1: Stadia rozvoje syndromu týrané ženy:⁴³

Stadia rozvoje syndromu týrané ženy	
POPŘENÍ	Oběť odmítá přiznat okolí i sobě, že ve vztahu existuje násilí. Může pojmenovávat jednotlivé násilné incidenty jako náhody. Omlouvá násilné chování svého partnera a věří, že se už nebude opakovat.
VINA	V této fázi již oběť vnímá, že ve vztahu existuje nějaký problém, ale odpovědnost za něj připisuje sama sobě. Myslí si, že si násilí zasloužila, protože nedokáže splnit partnerova očekávání.
ZÍSKÁNÍ NÁHLEDU	Oběť již nepřebírá odpovědnost za násilí, ke kterému ve vztahu dochází, a začíná si uvědomovat, že násilí do partnerského vztahu nepatří, že si takové zacházení nikdo „nezaslouží“. Stále však chce udržet manželství a domnívá se, že společně mohou situaci vyřešit.
ODPOVĚDNOST	Pokud partner není ochoten nebo schopen násilí zastavit, oběť se rozhoduje vztah ukončit a začít nový život bez násilí.

Z pohledu široké veřejnosti má dospělá žena vždycky možnost aktivní obrany: odchodu od agresora, sdělení na policii, u lékaře a podobně. Avšak v případě bité a zneužívané ženy může dojít k přijetí nedůstojné role, k rozvoji **syndromu adaptace na týrání**.

⁴² KONRÁD, Z., BANGO, D. a kol. *Metodika vyšetřování trestných činů souvisejících s domácím násilím*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, s. 21.

⁴³ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 41.

Taková situace má několik charakteristických příznaků:

- **Utajení a bezmocnost** – žena se agresivního partnera bojí, cítí se bezmocná (někdy proto, že se snaží chránit děti). Vyhrožování, spojené s obavami z rozpadu rodiny, přispívá k ochotě snášet útrapy a tajit, co se v rodině děje. Tímto chováním oběti, vyjadřujícím závislost a strach, se obvykle pocit moci agresora posiluje.
- **Adaptace na roli týrané ženy** – žena akceptuje týrání a zneužívání jako nevyhnutelné a snaží se agresorovi vyhovět, aby jej zbytečně neprovokovala a situaci více nezhoršovala.
- **Odhalení a popření** – k odhalení obvykle přispívá náhoda nebo neochota dospívajících dětí snášet chování otce. Jeho agresivita se obyčejně nevybílí jen na matce, ale i na nich. Děti se snaží matku chránit, i za cenu výprasku. Paradoxní reakce týrané ženy popírat i po zveřejnění závažnost situace, je výrazem zafixovaného postoje vlastní bezmocnosti a manipulace agresorem.⁴⁴

U obětí dlouhodobého domácího násilí se můžeme setkat s **posttraumatickou stresovou poruchou (PTSP)**, která je uvedena i v katalogu nemocí. Tato neléčená porucha často vede ke změně osobnosti. Může se objevit jak v dětství, tak v dospělosti a k jejímu vzniku nemusí vést jen fyzické násilí, ale i společenská izolace, emoční zneužívání, ekonomická deprivace, vyhrožování násilím.⁴⁵

Psycholožka Lenore Walker (2009) byla zakladatelkou názvu PTSD (Post Traumatic Stress Disorder) posttraumatický stresový chaos. Její cíl byl v pojmenování psychických symptomů a vzorců chování, které jsou důsledkem dlouhodobého ponižování, emoční nedůvěry a deprese v partnerském násilí. Na základě dotazníku PTSD se dozvědělo přes 4000 respondentek hodně informací o násilném vztahu ve kterém žili. Ve 400 případech žen měli naprosto shodné zážitky a prožitky. Proto se rozhodla o srovnání žen, které žijí v nenásilném prostředí, prostřednictvím dotazníku. Použila tedy dva typy skupin žen z netýraného a z týraného prostředí. Na základě této studie vytvořila koncept **syndromu týrané ženy**, ve kterém musí dojít alespoň dvakrát k zopakování celého cyklu násilí.⁴⁶

⁴⁴ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese : variabilita a patologie lidské psychiky*. 3. vyd. Praha: Portál, 2002, s. 351-352.

⁴⁵ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 73-74.

⁴⁶ WALKER, L., E. *The battered woman syndrome : with research associates*. 3. vyd. New York: Springer Pub. Co., 2009, s. Předmluva.

Termín posttraumatická stresová porucha je používána pro úzkostnou poruchu, která se typicky rozvíjí po emočně těžké, stresující události, jež svou závažností přesahuje obvyklou lidskou zkušenost a bývá traumatickou pro většinu lidí. Na rozdíl od jiných úzkostných poruch vyžaduje expozici nějaké traumatické události, mezi které patří například válečné zážitky, psychické, fyzické nebo sexuální násilí, týrání, přítomnost při vážném násilí, znásilnění, únosy, závažné vyhrožování zabitím, přírodní katastrofy, dopravní nehody a podobně. Posttraumatická stresová porucha se tedy může rozvinout na základě působení závažného stresoru.⁴⁷

Stockholmský syndrom, byl poprvé popsán v literatuře v sedmdesátých letech při přepadení stockholmské banky, ve které útočníci drželi několik dní rukojmí. Se syndromem, kterým trpěla propuštěná rukojmí, se často setkáváme u dlouholetých obětí domácího násilí. Mezi násilníkem a obětí se vytváří emociální vztah a o bť se identifikuje s jedním násilníkem.⁴⁸

4.3 Syndrom týraného muže

Domácí násilí páchané na mužích je dnes relativně neprozkoumaná oblast, o které nemáme mnoho konkrétních informací. Jen velmi těžko bychom mohli odhadnout procento mužů, kteří se s domácím násilím potýkají na vlastní kůži. Muž má mnohem větší hranici bolesti i tolerance, a proto trvá mnohem déle, než se muž rozhodne si na svou ženu či partnerku oficiálně stěžovat a oznámit domácí násilí na policii. Proto jsou policejní statistiky týkající se domácího násilí páchaného na mužích spíše podceněné.⁴⁹

To, že se domácí násilí na mužích dostává stále více do podvědomí laické i odborné veřejnosti, dokazují nejrůznější empirická šetření a statistiky některých pomáhajících institucí. Všechny doposud realizované výzkumy potvrzují, že muži mají na rozdíl od žen statisticky menší pravděpodobnost, že se stanou obětí domácího násilí. Pokud jsou muži osobou ohroženou domácím násilím, pak se tak děje především v partnerských vztazích.⁵⁰ Násilí páchané na mužích může být specifické právě tím, že na druhé straně může být přítomen silný potenciál manipulace nebo moci spíše symbolické povahy. *S psychickým násilím* se muži setkávají častěji. Muži jako oběti

⁴⁷ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 42.

⁴⁸ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 74.

⁴⁹ BUSKOTTE, A. *Z pekla ven : žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008, s. 18.

⁵⁰ ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol. *Domácí násilí : kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 95-96.

domácího násilí zažívají obtížnou situaci ve dvojitým smyslu. Jednak se na ně vztahují mýty, které se vážou na domácí násilí na ženách, a zároveň tu působí předsudky, které souvisí s genderovými stereotypy. Obojí pak znesnadňuje mužům vyhledat odbornou pomoc nebo svěřit se rodině či blízkým přátelům.⁵¹

Od žen se očekává spíše verbální násilí a skrytý způsob uplatňování moci a nátlaku. Mezi muži a ženami, kteří bijí své partnery existují podobnosti: nízké sebehodnocení, agresivita, deprese, nedostatek komunikačních dovedností, nedostatek asertivity. U nás není násilí žen na mužských partnerech zatím zvlášť zkoumáno, zdá se, že se vyskytuje ojediněle, je však také patrně ještě více utajované.⁵²

Nevíme, jestli je tento jev skutečně podceňován, protože si postižení muži velice často nechávají svůj problém, pouze pro sebe, anebo se jedná o postoj společnosti, která ještě nepochopila, že oběti násilí mohou být skutečně i muži.⁵³

4.4 Syndrom týraného seniora

Otázky násilí na starých lidech jsou v České republice stále stranou pozornosti. Staří lidé se stávají aktuální ohroženou skupinou, která je stále početnější i z hlediska kriminality, která zahrnuje násilí fyzické, psychické, ekonomické či majetkové vykořisťování, ale zahrnuje i další projevy v podobě neposkytnutí péče nebo neuspokojení některých potřeb.⁵⁴ Podobně jako je syndrom CAN vyčleňován samostatně, může být EAN (elder abuse and neglect) – **syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného seniora**, posuzován jako zvláštní kategorie stojící mimo kategorii domácích násilí. Násilí na seniorech totiž naplňuje všechny charakteristické rysy domácích násilí, jako je jeho opakování, dlouhodobost, téměř každodenní přítomnost a postupná vzrůstající intenzita útoků.⁵⁵

Zdrojem agresivity mohou být špatné rodinné vztahy, nemoc agresora, trvalé osobnostní založení (vliv dědičnosti a výchovy). V době, kdy se jejich násilnictví

---

⁵¹ZIMMELOVÁ, P., ŠVESTKOVÁ, R., ČERVINKOVÁ, A., a kol. *Domácí násilí : násilí na mužích a seniorech*. Praha/Kroměříž: Triton, 2006, s. 29-32.

⁵²GJURIČOVÁ, Š., KOCOURKOVÁ, J., KOUTEK, J. *Podoby násilí v rodině*. Praha: Vyšehrad, 2000, s. 75-76.

⁵³BUSKOTTE, A. *Z pekla ven : žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008, s. 18.

⁵⁴VYKOPALOVÁ, H., ŠEVČÍK, D., ŠVEJNOHA, J., a kol. *Násilí na seniorech : sborník příspěvků z pracovního semináře*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002, s. 13.

⁵⁵ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol. *Domácí násilí : kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 129.

projeví, je oběť (senior) tímto jednáním natolik překvapena, že většinou není vůbec schopna adekvátně reagovat.⁵⁶

Druhy násilí páchaného na seniorech: tělesné týrání, psychické týrání, zneužívání majetku a finančních zdrojů starší osoby, zanedbávání třetí osobou.⁵⁷

Šetření potvrdilo několik zásadních, ale rovněž i předpokládaných závěrů. Násilí na seniorech je velmi latentní záležitostí. Vliv tradic a rodinného soužití ovlivňuje prezentování tohoto, násilí stejně tak jako velkou shovívavost vůči svým vlastním dětem.⁵⁸

4.5 Syndrom týraného dítěte

Byl definován Zdravotnickou komisí Rady Evropy v roce 1992 jako poškození tělesného, duševního i společenského stavu a vývoje dítěte, které vznikne v důsledku jakéhokoli nenáhodného jednání rodičů nebo jiné dospělé osoby, jež je v dané společnosti hodnoceno jako nepřijatelné. Jde o soubor negativních důsledků špatného zacházení s dítětem.⁵⁹ Domácím násilím tak trpí nejen fyzicky či jinak týraná osoba (přímá oběť), ale i další členové rodiny, zejména děti (nepřímé, skryté oběti). Světová zdravotnická organizace (WHO) definovala proto násilí mezi rodiči jako psychické týrání dětí.⁶⁰ Teprve v 70. letech 20. století zásluhou amerických pediatriů byly podrobně popsány příznaky dětí, obětí tělesného týrání, pod názvem syndrom bitého dítěte.⁶¹

Z definice problematiky syndromu CAN tedy jasně vyplývá, že za týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte, považujeme jakékoliv nenáhodné, preventabilní, vědomé případně nevědomé jednání rodiče, vychovatele anebo jiné osoby vůči dítěti, jež je v dané společnosti nepřijatelné nebo odmítané a jež poškozuje tělesný, duševní i společenský stav a vývoj dítěte, popřípadě způsobuje jeho smrt. Z hlediska vlastního dosahu nebo dopadu těchto aktivit či neaktivit na stav a vývoj dítěte, je lze rozdělit na

---

⁵⁶ ZIMMELOVÁ, P., ŠVESTKOVÁ, R., ČERVINKOVÁ, A., a kol. *Domácí násilí : násilí na mužích a seniorech*. Praha/Kroměříž: Triton, 2006, s. 82.

⁵⁷ ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P., a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů : příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 62.

⁵⁸ VYKOPALOVÁ, H., ŠEVČÍK, D., ŠVEJNOHA, J., a kol. *Násilí na seniorech : sborník příspěvků z pracovního semináře*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002, s. 10.

⁵⁹ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 22.

⁶⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 195-196.

⁶¹ VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001, s. 36.

oblast tělesnou (zlomeniny, popáleniny, tržné a řezné rány, včetně smrti) a na oblast duševní (psychické týrání, ponižování, nezájem a podobně).⁶²

Syndrom CAN, obecně označovaný v anglosaské literatuře jako *Child Abuse and Neglect* je syndrom, jehož složitost i různorodost lze sledovat především v jeho vývoji. Tak se začala formovat ve vývoji CAN, jeho hlavní obsahová náplň – fyzické týrání. S poznáváním tělesného týrání dětí se záhy ukázalo, že všechny tyto děti trpí i psychicky a emociálně. **Syndrom týraného dítěte** – je souborem příznaků působícího násilí v nejrůznějších oblastech stavu a vývoje dítěte i jeho postavení ve společnosti a v rodině především. Příčinou je převážně **úmyslné ubližování dítěti**, působené nejčastěji jeho nejbližšími vychovateli, hlavně rodiči. Jde o syndrom se značně různorodými jevy, jak co do příčin mechanismů, tak co do charakteru závažnosti, i dopadu na život dítěte.⁶³ Zkušenost s týráním a zneužíváním se projeví změnou vztahu k sobě samému i k ostatním lidem. Tato zkušenost se projeví i v dospělosti. Týrané děti se s vyšší pravděpodobností stávají týrajícími rodiči.⁶⁴ Týrání či zanedbávání v péči o dítě může dosáhnout takového stupně, že jednání je pak kvalifikováno jako trestný čin. Týká se nejen trestných činů proti životu a zdraví obecně, jako ublížení na zdraví, těžká újma na zdraví, vražda, ale trestní zákon též uvádí ustanovení týkající se převážně, nebo přímo dětského věku.⁶⁵ Harvey Wallace a Cliff Roberson (2010) uvádí, že některé státy přijaly, že děti mohou podat zprávu, o tom že rodiče děti týrají. Co se týče týraných žen je v některých zemích bráno už jako kriminální zločin.⁶⁶

4.6 Shrnutí problematiky

Mezi oběti domácího násilí patří děti, dospělí i senioři. Dále jsou ohroženi spoluobčané znevýhodnění případně psychickým či somatickým handicapem. Agresivní jednání může být prostředkem k uspokojování osobně významných potřeb, ale stejně dobře se může samo stát cílem.⁶⁷

---

⁶² KREJČÍ, V. *Faktory prostředí podmiňující vznik syndromu CAN*. České Budějovice, 2003. Diplomová práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. s. 27.

⁶³ KREJČÍ, V. *Faktory prostředí podmiňující vznik syndromu CAN*. České Budějovice, 2003. Diplomová práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. s. 25-26.

⁶⁴ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese : variabilita a patologie lidské psychiky*. 3. vyd. Praha: Portál, 2002, s. 354.

⁶⁵ KREJČÍ, V. *Faktory prostředí podmiňující vznik syndromu CAN*. České Budějovice, 2003. Diplomová práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. s. 49.

⁶⁶ WALLACE, H., ROBERSON, C. *Family violence : legal, medical, and social perspectives*. 6. vyd. California State University, Fresno: Pearson/Allyn, 2010, s. 1.

⁶⁷ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese : variabilita a patologie lidské psychiky*. 3. vyd. Praha: Portál, 2002, s. 266.

5 PROCESNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM

5.1 Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím

Dne 14. března 2006 přijala Česká republika novou právní úpravu na ochranu před domácím násilím s účinností od 1. 1. 2007.⁶⁸ Občanský soudní řád byl ve vazbě na tuto problematiku novelizován zákonem č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím.⁶⁹

Lze říci, že novým zákonem se Česká republika zařadila mezi ty státy Evropské unie, které pokročily od pouhé represe a kriminalizace domácího násilí k jeho prevenci. Nový zákon jasně deklaruje, že prioritou je prevence ve smyslu včasné reakce (intervence), která zabrání opakování incidentů a tudíž i eskalaci násilí v konkrétním případě. Tím nový zákon jasně deklaruje, že stát považuje domácí násilí už v jeho počátečních stádiích, kdy se ještě nemusí jednat o trestný čin, jednoznačně za nesoukromý a netolerovatelný jev.⁷⁰

Dodejme jen, že výsledkem legislativního procesu bylo jen torzo návrhu zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím a to:

- zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky,
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
- zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon,
- zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení,
- zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení.⁷¹

⁶⁸ ŠEDIVÁ, M., a kol. *Metodický rámec interdisciplinární spolupráce na místní úrovni při řešení případů domácího násilí*. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007, s. 7.

⁶⁹ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEĽ, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 65.

⁷⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 243-244.

⁷¹ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEĽ, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 23-24.

5.1.1 Principy zákona

Zákon je koncipován na principu:

- **Priority práv** – zásah do soukromé sféry je přístupný, pokud je nezbytný pro ochranu života, zdraví, práv a svobod jiných ohrožených osob.
- **Subsidiarity** – bezpečnost osoby ohrožené násilím je zajištěna opatřeními netrestní povahy, role trestního práva je subsidiární.
- **Odvrácení hrozby nebezpečí** – zákonná opatření jsou preventivní reakcí na nebezpečné chování násilné osoby a prevencí rizika opakování násilného jednání.
- **Přiměřenosti a minimalizaci zásahů** – druh, trvání a intenzita zásahu policisty je určována účinnou ochranou a minimálním zásahem do ústavně zaručených práv a svobod.
- **Výměny informací zejména mezi policisty, intervenčními centry a orgány sociálně právní ochrany** – z legislativního hlediska jde o složenou novelu a to:
  - zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky,
  - zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu,
  - zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona.⁷²

5.1.2 Tři pilíře zákona

Zákon se opírá o tři pilíře, které zajišťují jeho vyváženost:

1. **Policie České republiky** – uvedený pilíř spočívá na policejním zásahu, který se uskuteční buď na žádost samotné ohrožené osoby, jejích rodinných příslušníků či jiných osob a institucí. Jeho cílem je v první řadě zastavení aktuálního násilí v rodině či společném obydlí, pakliže k němu dochází, a to formou vykázání násilné osoby.
2. **Intervenční centra** – tento pilíř spočívá v kontrole dodržování povinností uložených násilné osobě při vykázání a v následné péči o ohroženou osobu ze strany intervenčního centra spočívající v pomoci psychologické, sociální i právní. Zásah státu, vstup do privátní sféry, se děje s ohledem na náležité zajištění ochrany základních lidských práv ohrožené osoby i proti její vůli. Tento zákon mimo jiné upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb. Tento

---

⁷² VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 83-84.

zákon dále upravuje předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka, pokud vykonává činnost v sociálních službách.⁷³

3. **Soudní ochrana** – třetí pilíř si lze představit jako občanskoprávní řešení situace ohroženou osobou, která se může obrátit na soud především se žádostí o vydání předběžného opatření, na jehož podkladě by ten, kdo ohrožuje tuto osobu svým násilným chováním, byl nucen opustit společný byt a jeho bezprostřední okolí a ve stanovené době se do takto opuštěného místa nevracel. Tuto možnost by osoba ohrožená domácím násilím měla jak v případě předchozího vykázání násilné osoby podle (starého) zákona o policii. Dále se v rámci občanskoprávního řešení situace vyvolané domácím násilím předpokládá, že ohrožená osoba bude iniciovat řízení ve věci samé, zejména pokud jde o rozvod manželství, vypořádání společného jmění manželů včetně společného bydlení, úpravu styku s nezletilými dětmi a podobně.⁷⁴

Předběžná opatření na návrh v rámci občanskoprávního řízení, zejména soudní vykázání (§ 76b OSŘ).⁷⁵

Ohrožená osoba má možnost v souladu s § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat civilnímu soudu návrh na vydání předběžného opatření, kterým by rozhodl o tom, že násilná osoba je povinna „*dočasně opustit byt nebo dům společně obývaný s navrhovatelem, jakož i jeho bezprostřední okolí, nebo do něj nevstupovat*“, a dále, aby se „*zdržel setkávání s navrhovatelem a navazování kontaktů s ním*“. Pokud podá ohrožená osoba tento návrh po dobu trvání policejního vykázání, prodlužuje se doba vykázání do pravomocného rozhodnutí soudu o takovém návrhu. Je-li následně ve lhůtě 1 měsíce podán návrh ve věci samé, může předseda senátu na návrh *prodloužit platnost předběžného rozhodnutí, a to až na dobu 1 roku.*⁷⁶

⁷³THEIA: občanské sdružení. *Zákon o sociálních službách* [online]. ©2009 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z WWW:< <http://www.theia.cz/zakony-paragrafy/zakon-o-socialnich-sluzbach.htm/>>.

⁷⁴ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 37-38.

⁷⁵ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 66.

⁷⁶ ŠEDIVÁ, M., a kol. *Metodický rámec interdisciplinární spolupráce na místní úrovni při řešení případů domácího násilí*. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007, s. 14.

6 ÚLOHA POLICIE V PŘÍPÁDECH DOMÁCÍHO NÁSILÍ

6.1 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Vykázání představuje intervenci ze strany státu jako reakci na aktuálně páchané násilí a budoucí hrozící nebezpečí vyplývající pro ohroženou osobu ze soužití s osobou násilnou. Tento úkol byl svěřen Policii České republiky jako instituci, která má nejlepší předpoklady pro vstup do násilného vztahu a iniciaci dalších navazujících opatření.⁷⁷

Od 1. 1. 2007 získává Policie České republiky nové oprávnění rozhodnout o vykázání ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj.⁷⁸ Doba trvání institutu vykázání z rozhodnutí Policie České republiky je stanovena přímo zákonem na ochranu před domácím násilím, přičemž nemůže být zkrácena ani na žádost ohrožené osoby. Jedná se o *desetidenní prostor* pro ohroženou osobu, která tak může zkonsolidovat své síly bez vědomého tlaku násilné osoby, uvědomit si další možnosti řešení své situace a čerpat odbornou pomoc ze strany intervenčních center.⁷⁹

Situaci obětí domácího násilí nepochybně pomohl řešit **Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006 ze dne 27. listopadu 2006**, kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí a při užití oprávnění podle § 21a až 21d zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 135/2006 Sb.,⁸⁰ Uvádí se v něm, že, „*pozornost policisty v případech domácího násilí musí být přednostně zaměřena na pomoc ohrožené osobě a zastavení dalšího násilí.*“⁸¹

6.2 Institut vykázání v podrobnostech

Vykázání v České republice je nově upraveno **novelizací zákona s platností od 1. 1. 2009 v § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.**

⁷⁷ ŠEDIVÁ, M., a kol. *Metodický rámec interdisciplinární spolupráce na místní úrovni při řešení případů domácího násilí*. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007, s. 13.

⁷⁸ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 72.

⁷⁹ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 65.

⁸⁰ ČESKO. Policejní prezidium ČR. Ředitelství služby pořádkové policie. *Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí*. Praha: Policie ČR, 2006, s. 8.

⁸¹ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEJL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 96.

“Oprávnění vykázat z bytu nebo domu i z jeho bezprostředního okolí“.⁸²

Tento institut byl od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2008 v režimu správního řádu a policisté vydávali rozhodnutí o vykázání, popřípadě zákazu vstupu, pokud se násilná osoba nacházela v době vykázání mimo společnou domácnost. Vzhledem k tomu, že rozhodování podle správního řádu bylo pro policisty příliš zatěžující a mnohdy jim působilo nemalé aplikační problémy, byl zákon novelizován a policisté nyní vydávají pouze potvrzení o vykázání mimo režim správního řádu. Vykázání má tak podobu faktického úkonu, to znamená úkonu neformálního.⁸³

Rozhodnutí o vykázání nabývá účinnosti vyhlášením na místě samém. Není-li vykázaná osoba v době policejní intervence ve společném obydlí přítomna, je povinností policie, aby jí usnesení o zákazu vstupu doručila. Rozhodnutí o vykázání je účinné od doby vyhlášení nebo doručení.⁸⁴ V příloze číslo II. uvádím tabulku, která nám komplexně shrne počet vykázání z obydlí Policií ČR dle krajů a v příloze číslo III. počet použití institutu vykázání v Jihočeském kraji.

6.2.1 Doba trvání institutu vykázání

Vykázání **trvá po dobu 10 dnů** ode dne jeho provedení. Tuto dobu *nelze zkrátit* ani se souhlasem ohrožené osoby. Doba trvání institutu vykázání je:

- podle § 21b zákona o Policii ČR, kde je stanoveno, že „*opis rozhodnutí o vykázání doručí policista do 24 hodin od jeho vydání spolu s opisem úředního záznamu podle § 21a odst. 6 příslušnému intervenčnímu centru: v případě, že ve společném obydlí, na které se rozhodnutí o vykázání vztahuje, žije nezletilá osoba, doručí se opis rozhodnutí o vykázání spolu s opisem úředního záznamu ve stejné lhůtě též příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí.*“⁸⁵ Z citovaného ustanovení tedy již vyplývá, že policejním orgánům je uložena povinnost uvědomit o vykázání intervenčního centra a v případě přítomnosti

⁸² ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, České republiky*. 2008, částka 91, s. 4095-4096. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2008/sb0091-2008.pdf>>.

⁸³ ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol. *Domácí násilí : kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 133.

⁸⁴ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 87.

⁸⁵ ŠEDIVÁ, M., a kol. *Metodický rámec interdisciplinární spolupráce na místní úrovni při řešení případů domácího násilí*. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007, s. 13.

nezletilých dětí v rodině také orgán sociálně právní ochrany dětí. Jak osoba násilná, tak osoba ohrožená musí být poučeny o svých právech a povinnostech.⁸⁶

- Na impuls od Policie ČR navazuje aktivita intervenčního centra v souladu s § 60a odst. 1 zákona o sociálních službách, dle kterého „na základě rozhodnutí o vykázání ze společného obydlí nebo zákazu vstupu do něj, vydaného podle zvláštního právního předpisu, je osobě ohrožené násilným chováním vykázané osoby nabídnuta pomoc nejpozději do 48 hodin od doručení opisu tohoto rozhodnutí intervenčnímu centru.“⁸⁷

Proč zákonodárce zvolil právě desetidenní lhůtu policejního vykázání?

Důvodová zpráva k zákonu o tom uvádí: „Tato délka byla zvolena v souvislosti se zkušenostmi z uplatňování rakouské právní úpravy, která nejprve stanovila lhůtu sedmidenní a posléze ji prodloužila na desetidenní“. Důvodem byla skutečnost, že během sedmi dnů, tedy pěti dnů pracovních, nebyla ohrožená osoba schopna uvědomit si svou situaci, navázat vztah s intervenčním centrem a zároveň zahájit případné právní kroky, kterými by se obrátila na soud se žádostí o prodloužení takové lhůty.⁸⁸

6.2.2 Pozitiva a negativa institutu vykázání

Jak policisté Policie ČR hodnotí zákon na ochranu před domácím násilím z hlediska jeho účelnosti v pomoci obětem domácího násilí. Jaké pozitivní a negativní stránky v tomto institutu spatřují?

Pozitiva: Policisté můžou násilníka vykázat, což dříve nemohli. Pachatel, když se vykáže neztratí práci, může v klidu vydělávat a také nad sebou přemýšlet. Oběť se může z vlivu pachatele vyvázat, může věc řešit v rámci lhůt, které tady jsou (může podat předběžné opatření, kdy se doba vykázání pachatele z obydlí prodlouží až na jeden rok a za tuto dobu si může podat žádost o rozvod, nebo se v klidu odstěhovat jinam).

Negativa: Na jednu stranu přeruší policisté domácí násilí a na straně druhé berou dětem tátu od rodiny. Pachatel když odchází z domu, tak peníze investuje například do ubytování, nebo je utratí jinde.

⁸⁶ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 85.

⁸⁷ ŠEDIVÁ, M., a kol. *Metodický rámec interdisciplinární spolupráce na místní úrovni při řešení případů domácího násilí*. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007, s. 13.

⁸⁸ CONWAY, H., L. *Domácí násilí : příručka pro současné i potenciální oběti*. Praha: Albatros, 2007, s. 80.

Shrnutí: Většina policistů spatřuje negativní stránku vykázání k zabránění toku peněz pro oběť domácího násilí a možnou eskalaci domácího násilí.⁸⁹

6.2.3 Vykázání jako prevence

Čírtková (2009) uvádí, nový zákon jasně deklaruje, že prioritou je prevence ve smyslu včasné reakce (intervence), která zabrání opakování incidentů a tudíž i eskalaci násilí v konkrétním případě. Tím nový zákon přináší zásadní zlom v tom, že stát považuje domácí násilí už v jeho počátečních stádiích, kdy se ještě nemusí jednat o trestný čin, jednoznačně za nesoukromý a netolerovaný jev.⁹⁰

6.2.4 Násilná osoba a vykázání

Zákon o policii stanovuje vykázané osobě řadu povinností, které jsou nastaveny tak, aby byl splněn účel vykázání. Porušení těchto povinností může mít jiné i trestněprávní následky.⁹¹

6.2.4.1 Vykázaná osoba má povinnost

- opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,
- zdržet se vstupu do tohoto prostoru vymezeného v potvrzení o vykázání,
- zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou,
- vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží.

6.2.4.2 Vykázaná osoba má právo

- vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady,
- vzít si ze společného obydlí i v době po jeho opuštění věci již uvedené a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání, ale to pouze jednou a za přítomnosti policisty, který předem informuje ohroženou osobu,
- ověřovat provedení vykázání zejména na čísle tísňového volání 158,
- vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie,

---

⁸⁹ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 65.

⁹⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 244-245.

⁹¹ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 42.

- policista dále poskytne vykázané osobě informace o možnostech jejího dalšího ubytování a vyžádá si od ní adresu pro doručování písemností.⁹²

6.2.5 Ohrožená osoba a vykázaní

Policista má ze zákona povinnost poučit ohroženou osobu o:

- možnosti podat návrh na vydání předběžného opatření § 76b občanského soudního řádu,
- možnosti využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí,
- následcích, pokud vědomě uvedla nepravdivé údaje, k nimž policista při vykázaní přihlíží.⁹³

6.2.6 Kontrola dodržení vykázaní

Policista ve lhůtě 3 dnů od vykázaní provede kontrolu, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti vyplývající z vykázaní.

Zákon o policii a ani jiný zákon nestanovuje bližší podmínky výkonu této kontroly. Musí být ale vždy provedena tak, aby na jejím základě bylo možno ověřit a potvrdit, že vykázaná osoba se chová v souladu s podmínkami vykázaní.⁹⁴

6.3 Ochrana lidských práv v Listině základních práv a svobod

Domácí násilí je závažný dlouhodobě opakovaný útok, který představuje ohrožení několika základních lidských práv. Tato práva říkají, že nikdo si nezaslouží být podroben bití, vyhrožování, ponižování či jiné tělesné či emocionální újmě – ani na veřejnosti, ani doma.⁹⁵

V případě domácího násilí jsou porušována následující práva oběti:

Čl. 1 nám říká, že lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Čl. 7 nám garantuje, nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena.

⁹² ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol. *Domácí násilí : kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 134.

⁹³ ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol. *Domácí násilí : kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 135.

⁹⁴ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázaní jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 44.

⁹⁵ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí : pracovní manuál*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, 2005, s. 7.

Čl. 10 nám ukládá, že každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno. Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.

Čl. 12 nám zaručuje, že obydlí je nedotknutelné. Není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí. Jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí mohou být zákonem dovoleny, jen je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku, platí pro zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.⁹⁶

6.4 Shrnutí problematiky

Novelizovaný zákon o Policii České republiky přinesl zásadní změnu v možnostech ochrany osob ohrožených domácím násilím, a to cestou prevence, dříve, než chování násilné osoby nabude intenzity trestného činu a osoba ohrožená utrpí závažnou újmu na fyzickém i psychickém zdraví.⁹⁷

Především článek 12 v Listině základních práv a svobod č. 2/1993 Sb., ukládá státu a tedy Policii České republiky, povinnost domácí násilí řešit, ať už se odehrává kdekoli. Soukromí domova by nikdy nemělo být důvodem k ignorování či opomíjení násilí, které ohrožuje životy žen a dětí.⁹⁸

---

⁹⁶ ÚZ: Úplné Znění. *Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod, Parlament, Ministerstva, Ombudsman, Antidiskriminační zákon*. 791. č. Ostrava-Hrabůvka: Sagit, podle stavu k 14. 9. 2010, s. 16-17.

⁹⁷ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 86.

⁹⁸ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí : pracovní manuál*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, 2005, s. 7.

7 SPRÁVNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM V ZÁKONU O PŘESTUPCÍCH

7.1 Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Přestupky jsou protiprávní skutky, které se vyznačují nižším stupněm společenské nebezpečnosti. Přestupkem se rozumí „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za tento přestupek výslovně označeno“ v přestupkovém, nebo jiném zákoně a zároveň nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.⁹⁹ Přestupek může být spáchán pouze fyzickou osobou.¹⁰⁰

Podkladem pro zahájení řízení o přestupku je oznámení státního orgánu, policie nebo obce, právnické osoby nebo občana. Jsou projednávány z úřední povinnosti, pokud nejde o přestupky návrhové. Požádá-li o to oznamovatel, vyrozumí jej správní orgán do 30 dnů od oznámení, jaká opatření ve věci učinil.¹⁰¹

7.1.1 Sankce v § 11 Přestupkového zákona

Za přestupek lze uložit tyto sankce:

- a) napomenutí,
- b) pokutu,
- c) zákaz činnosti,
- d) propadnutí věci.

Sankci lze uložit samostatně nebo s jinou sankcí – napomenutí nelze uložit spolu s pokutou. Od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě postačí samotné projednání přestupku.¹⁰²

7.1.2 Ochranná opatření v § 16 Přestupkového zákona

Ochrannými opatřeními jsou:

- a) omezující opatření,

---

⁹⁹ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo : komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 11. vyd. Praha: Linde, 2003, s. 14.

¹⁰⁰KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 81.

¹⁰¹VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 89.

¹⁰²ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo : komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 11. vyd. Praha: Linde, 2003, s. 30.

b) zabrání věci.

Podstatou ochranných opatření je prevence. Jejich cílem je odstranit nebo alespoň omezit nebezpečí dalšího porušení nebo ohrožení zájmů, které chrání přestupkový zákon.¹⁰³

7.1.3 Věcná a místní příslušnost v § 52 Přestupkového zákona

Přestupky projednávají:

- a) obecní úřady nebo zvláštní orgány obcí (§ 53 odst. 4),
- b) orgány Policie ČR (dále jen „orgány policie“), jde-li o přestupky podle § 23a odst. 1 písm. c) a o přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami podle § 30 odst. 1 písm. j),
- c) jiné správní orgány, stanoví-li tak zvláštní zákon.¹⁰⁴

7.2 Přestupky, kterých se může dopustit pachatel domácího násilí

Domácí násilí je sankcionováno nejčastěji jako *přestupek proti občanskému soužití* podle § 49 odst. 1 písm. a), b), c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích v platném znění.

- **Přestupky proti občanskému soužití uvedené v § 49 Přestupkového zákona**

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo:

- a) jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch,
- b) jinému z nedbalosti ublíží na zdraví,
- c) úmyslně naruší občanské soužití *vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním.*¹⁰⁵

Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) může být uložena pokuta do výše 5 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b) až c) pokuta do výše 20 000 Kč.¹⁰⁶

- **Přestupky proti majetku uvedené v § 50 Přestupkového zákona**

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo:

¹⁰³ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo : komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 11. vyd. Praha: Linde, 2003, s. 40.

¹⁰⁴ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo : komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 11. vyd. Praha: Linde, 2003, s. 139.

¹⁰⁵ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo : komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 11. vyd. Praha: Linde, 2003, s. 229.

¹⁰⁶ ČESKO. Policie ČR. *Právní předpisy* [online]. Policie ČR, ©2012 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z WWW:<<http://www.policie.cz/clanek/vybrane-ceske-pravni-predpisy.aspx/>>.

a) úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci z majetku, nebo se o takové jednání pokusí,

b) úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek nebo si přisvojí cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby,

c) úmyslně ukryje nebo na sebe nebo na jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.

Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do výše 15 000 Kč.¹⁰⁷

- **Přestupky proti veřejnému pořádku uvedené v § 47 Přestupkového zákona**

Přestupku se dopustí ten, kdo:

a) poruší noční klid nebo vzbudí veřejné pohoršení.

Za přestupek lze uložit pokutu až do výše 20 000 Kč.¹⁰⁸

7.2.1 Zahájení řízení v § 68 Přestupkového zákona

Přestupky podle § 49 odst. 1 písm. b) a c) a *přestupky* podle § 50 spáchané *mezi blízkými osobami*, jakož i přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a) *se projednávají jen na návrh* postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka (dále jen *navrhovatel*). Patří mezi *přestupky návrhové*.¹⁰⁹

7.3 Shrnutí problematiky

Přijetí zákona o ochraně před domácím násilím vnáší do oblasti přestupkového řízení pozitivní změnu. Institut vykázaní násilné osoby, pokud k němu bude v rámci přestupkového řízení přihlédnuto, bude jedním z důkazů, že násilí není vymyšleno.

Bude tedy velmi záležet na kvalifikovaném posouzení protiprávního jednání, spolupráci s orgány činnými v trestním řízení a empatickém přístupu k rodinám a dětem, které se v násilném prostředí pohybují. Samotným a naléhavým úkolem pro exekutivu je zpracování a pro zákonodárce přijetí přestupkového zákona, ve kterém oběť nebude vystavena opakovanému traumatu z oznamování přestupkového jednání a finančním sankcím jako následku vlastní obrany.¹¹⁰

¹⁰⁷ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo : komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 11. vyd. Praha: Linde, 2003, s. 133.

¹⁰⁸ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 82.

¹⁰⁹ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo : komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 11. vyd. Praha: Linde, 2003, s. 157.

¹¹⁰ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 93.

8 TRESTNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM

8.1 Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník

Ochrana oběti domácího násilí je v českém právním systému obecně zakotvena v rámci občanského práva, zákona o rodině, policejního zákona, zákona o přestupcích a také v trestním zákoně.¹¹¹

V České republice **nabyl k 1. 1. 2010 účinnosti nový zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**. Je výsledkem několikaleté snahy o rekonstrukci trestního práva. Nový trestní zákoník reflektuje změny, které nastaly v naší společnosti za posledních několik desítek let. Je nutné uvést, že trestní právo pojem domácího násilí jako takový nezná. Zákonodárce se při kriminalizaci tohoto jednání do skutkových podstat vydal směrem, kdy pojem domácího násilí není výslovně v trestním zákoníku vyjádřen, a to ani ve výkladových ustanoveních. V tomto můžeme spatřovat jisté výhody, neboť můžeme využít širšího záběru pro vznik trestní odpovědnosti nejen naplněním skutkové podstaty jednoho trestného činu (§ 199 – týrání osoby ve společném obydlí), na straně druhé však je třeba přesto pojem definovat, aby bylo jednoznačné, co je a co již není domácím násilím. Skutkových podstat, jejichž znaky můžeme podřadit pod danou problematiku tak, jak ji známe z definic domácího násilí je několik.¹¹²

8.1.1 Trestné činy, kterých se může dopustit pachatel domácího násilí

Tou nejbližší (nejspeciálnější) bude zřejmě *týrání osoby žijící ve společném obydlí* (§ 199 Trestního zákona). Dále přichází v úvahu *vražda* (§ 140 TrZ), *zabití* (§ 141 TrZ), *ublížení na zdraví* (§ 145, 146 TrZ), *účast na sebevraždě* (§ 144 TrZ), *neposkytnutí pomoci* (§ 150 Trz), *omezování osobní svobody* (§ 171 TrZ), *zbavení osobní svobody* (§ 170 TrZ), *vydírání* (§ 175 TrZ), *porušování domovní svobody* (§ 178 TrZ), *pomluva* (§ 184 TrZ), *znásilnění* (§ 185 TrZ), *pohlavní zneužití* (§ 187 TrZ), *soulož mezi příbuznými* (§ 188 TrZ), *zanedbávání povinné výživy* (§ 196 TrZ), *týrání svěřené osoby* (§ 198 TrZ), *únos* (§ 200 TrZ), *ohrožování mravní výchovy mládeže*

¹¹¹ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M., a kol. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 68.

¹¹² KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEJL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 89-90.

(§ 201 TrZ), *neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo nebytového prostoru* (§ 208 TrZ), *poškození cizí věci* (§ 228 TrZ), *nedovolené ozbrojení* (§ 279 TrZ), *maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání* (§ 337 TrZ), *křivé obvinění* (§ 345 TrZ), *křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek* (§ 346 TrZ), *nebezpečné vyhrožování* (§ 353 TrZ), *nebezpečné pronásledování* (§ 354 TrZ), *výtržnictví* (§ 358 TrZ).¹¹³

Jak uvádí Voňková (2008), souběh trestného činu týrání s jiným trestným činem je možný, stejně jako faktická konzumpce, je-li druhý trestný čin menší společenské nebezpečnosti. Zahájení trestního stíhání není v tomto případě podmíněno souhlasem poškozené osoby blízké, jako je tomu v případě jiných vztahových deliktů, ale zahajuje se ze zákona.¹¹⁴

8.2 Znaky domácího násilí pro účely trestního práva

Pro účely trestního práva – postupu policie České republiky, má podle Závazného pokynu policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníků policie České republiky v případech domácího násilí, tyto znaky:

- a) **opakovanost** – jde o jednání, které má svůj vývoj a dochází opakovaně k jeho projevům, často i po velice dlouhou dobu - domácím násilím není ojedinělý a jednorázový incident, byť se závažnými následky,
- b) **postupný nárůst intenzity** – domácí násilí začíná zpravidla psychickým násilím a zpravidla se přidává násilí fyzické - útoky jsou zpočátku vedeny proti lidské důstojnosti, posléze proti zdraví a mohou vyústit v útoky proti životu,
- c) **jasné role** – k násilí dochází mezi blízkými osobami, kde lze diferencovat roli násilné a ohrožené osoby, jejich vzájemné postavení je nerovné a role se v průběhu incidentů nemění,
- d) **páchání násilí v soukromí** – k násilí dochází zpravidla beze svědků, nejčastěji v soukromí *společného obydlí*, ale i na jiných místech, např. chata, hotel, jednotlivé útoky zapadající do schématu domácího násilí se však mohou vyskytnout i na veřejnosti.¹¹⁵

¹¹³ ÚZ: Úplné Znění. *Trestní předpisy*. 825 č. Ostrava-Hrabůvka: Sagit, podle stavu k 1. 2. 2011, s. 41-90.

¹¹⁴ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 99.

¹¹⁵ ČESKO. Policejní prezidium ČR. Ředitelství služby pořádkové policie. *Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí*. Praha: Policie ČR, 2006, s. 10-11.

8.3 Domácí násilí z pohledu trestního práva procesního

Podle § 76b odst. 1 občanského soudního řádu může předseda senátu, je-li jednáním účastníka, proti kterému návrh směřuje, vážným způsobem ohrožen život, zdraví svoboda nebo lidská důstojnost navrhovatele, předběžným opatřením uložit účastníku, proti kterému návrh směřuje, zejména aby:

- a) opustil společné obydlí, jakož i jeho bezprostřední okolí, nezdržoval se ve společném obydlí nebo do něj nevstupoval,
- b) nevstupoval do bezprostředního okolí společného obydlí nebo navrhovatele a nezdržoval se tam,
- c) se zdržel setkávání s navrhovatelem, nebo
- d) se zdržel nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem.

Dle § 76b odst. 3 trvá předběžné opatření podle odst. 1, *jeden měsíc od jeho vykonatelnosti*.¹¹⁶ Doba trvání však může být předsedou senátu prodloužena na návrh navrhovatele podle posouzení stavu jeho ohrožení. *Předběžné opatření zaniká nejpozději do jednoho roku od okamžiku jeho nařízení*. Současně je novým ustanovením § 273b Občanského soudního řádu zajištěn i bezodkladný výkon rozhodnutí o vykázaní ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným. Změnou trestního zákona zákonodárce vyjadřuje společenskou nebezpečnost porušování rozhodnutí o vykázaní ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj.¹¹⁷

8.4 Shrnutí problematiky

Legislativní opatření na ochranu obětí partnerského násilí jsou bezpochyby důležitým předpokladem efektivní pomoci ohroženým osobám.¹¹⁸ Co se týká rekodifikace trestního práva procesního, je patrna změna v posunu přístupu zákonodárce k poškozeným, včetně obětí domácího násilí, kdy jim jsou dány větší práva a prostředky, jak disponovat se svým právem a řešit konfliktní situaci s pachatelem.¹¹⁹

¹¹⁶ MARVÁNOVÁ -VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 73.

¹¹⁷ KONRÁD, Z., BANGO, D. *Metodika vyšetřování trestných činů souvisejících s domácím násilím*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, s. 13.

¹¹⁸ MARVÁNOVÁ -VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 75.

¹¹⁹ KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 103.

9 POMOC OBĚTEM DOMÁCÍHO NÁSILÍ

9.1 Druhy pomoci v případech domácího násilí

- **Krizová intervence** – může být efektivní formou pomoci osobám ohroženým domácím násilím. Při práci s oběťmi domácího násilí není výjimkou, že se pracovníci setkávají s osobami v akutní krizi. Proto by měli vědět, jak s takovými lidmi pracovat. Krizová intervence je zaměřena především na zastavení jeho kontraproduktivního jednání, zpřehlednění prožívání, strukturování situace, podporu jeho schopnosti a rozvoj kompetencí řešit situaci vlastními silami. *Telefonická krizová intervence* je realizována především na pracovištích, která provozují krizovou linku.¹²⁰
- **Poradenství a terapie** – pokud osoba ohrožená domácím násilím chce opustit násilnou osobu, potřebuje být přesvědčena o tom, že to dokáže a svůj život nějak zvládne.
- **Svépomocné podpůrné aktivity** – zde můžou těžit nejen z poradenství, ale také ze svépomocných podpůrných aktivit (podpůrných skupin), kde můžou pozorovat adaptivní chování, jímž disponují jiné ohrožené osoby pro vyrovnání se s podobnými problémy.¹²¹

9.2 Pomoc poskytovaná intervenční centra

Jde o specializovaná poradenská místa, která poskytují krizovou intervenci a další kvalifikované formy pomoci obětem domácího násilí. Prioritou intervenčních center je rychlé poskytnutí intervence pro ty oběti, jejichž partner/ka byl/a vykázán/a.¹²²

Pokud jde o spolupracující instituce, mělo by se jednat o velice širokou škálu subjektů, některé z nich uvádím v příloze číslo VI – Přehled pomáhajících organizací v ČR. Obecně lze říci, že vzájemná spolupráce s co nejširším spektrem institucí je jedním z hlavních pilířů úspěšné činnosti.¹²³

Co je možné poradit osobám ohroženým domácím násilím:

- především se přestat stydět, vinit a přijmout obecnou a ověřenou pravdu,

¹²⁰ BEDNÁŘOVÁ, Z., a kol. *Domácí násilí : zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, 2009, s. 47-49.

¹²¹ ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol. *Domácí násilí : kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s.155.

¹²² ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 246.

¹²³ VOŇKOVÁ, J., a kol. *Metodický rámec práce intervenčních center a podpora jejich vzniku*. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007, s. 39.

- jednou „rozjeté“ domácí násilí se bude zhoršovat,
- zasloužíte si lepší život, stejně tak i vaše děti,
- pomoc existuje a není ostuda ji vyhledat,
- neexistuje ideální a okamžité řešení, vždy je to s určitou ztrátou (vztahu, ekonomického zázemí a podobně), ale zvládli to jiní, zvládnete to i vy,
- ukončení domácího násilí je riskantní fází, potřebujete proto podporu a kvalifikované rady.¹²⁴

9.2.1 Azylové domy a jejich služby

Služeb, které azylové domy nabízí, můžete využít například tehdy, když se ve svém vlastním domě necítíte v bezpečí a nemáte nikoho, na koho byste se mohla obrátit anebo z jakéhokoliv důvodu nechcete využít pomoci, kterou vám nabídla vaše rodina, přátelé nebo známí.¹²⁵ Azylový dům je především bezpečné místo, kam se může týraná žena uchýlit před násilím – ať už dočasně, nebo ho využít jako odrazový můstek po opuštění vztahu pro vybudování nového života.¹²⁶

9.3 Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Dne 17. 6. 2009 byla schválena novela zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách a převážná část změn nabyla účinnosti dne 1. 8. 2009. Podle tohoto zákona, poskytují pomoc ohroženým osobám domácím násilím intervenční centra.¹²⁷

9.4 Zákon č. 209/1997 Sb., o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti

Peněžitá pomoc, zákon č. 209/1997 Sb., o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti (zákon ze dne 31. července 1997). Podle tohoto zákona, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 1998 poskytuje stát obětem trestné činnosti peněžitou pomoc.¹²⁸

¹²⁴ VITOUŠOVÁ, P., VEDRA, V. *Domácí násilí : informace a praktické rady pro ohrožené osoby*. 3. vyd. Pardubice: Bílý kruh bezpečí, 2009, s. 7.

¹²⁵ BUSKOTTE, A. *Z pekla ven : žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008, s. 110.

¹²⁶ CONWAY, H. *Domácí násilí : příručka pro současné i potenciální oběti*. Praha: Albatros, 2007, s. 90.

¹²⁷ ČESKO. Zákon č. 206/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 61, s. 2902. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2009/sb0061-2009.pdf>>.

¹²⁸ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 106.

Pomoc spočívá v jednorázovém poskytnutí peněžité částky k překlenutí zhoršené sociální situace způsobené obětí trestným činem.¹²⁹

9.5 Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí – tento zákon ze dne 9. 12. 1999 *zajišťuje* zejména *ochranu práva dítěte na příznivý vývoj, řádnou výchovu, ochranu oprávněných zájmů dítěte*, působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny. Za dítě je zde považována každá nezletilá osoba. Zásadním bodem tohoto zákona je důraz na zájem a blaho dítěte. Dále na děti, které byly svěřeny do péče jiné fyzické osoby a tato nevykonává povinnosti, které s péčí souvisí.¹³⁰

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti jejichž rodiče:

1. zemřeli,
2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo
3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti.¹³¹

9.6 Zákon č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte

Úmluva o právech dítěte *je nástrojem k prosazování pomoci dětem ohroženým, strádajícím a trpícím, týraným fyzicky i duševně a chrání práva dítěte jako lidské bytosti*. Hlavními principy jsou blaho a nejvyšší zájem dítěte. Zajišťuje právo dítěte na vyváženost ochrany a sebeurčujících práv v každé etapě jeho vývoje.¹³²

9.7 Zákon č. 94/1963 Sb., zákon o rodině

Rodičovská zodpovědnost *je souhrn práv a povinností při péči o nezletilé dítě*. Při výkonu rodičovské zodpovědnosti jsou rodiče povinni důsledně chránit zájmy dítěte, řídit jeho jednání a vykonávat nad ním dohled odpovídající stupni jeho vývoje. O uspokojování potřeb rodiny jsou povinni oba manželé pečovat podle svých schopností, možností a majetkových poměrů.¹³³

¹²⁹ ČESKO. Zákon č. 209/1997 Sb., o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti a o změně a doplnění některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1997, částka 74, s. 4478. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1997/sb074-97.pdf>>.

¹³⁰ MARVÁNOVÁ -VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 85.

¹³¹ ČESKO. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 111, s. 7662-7663. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1999/sb111-99.pdf>>.

¹³² MARVÁNOVÁ -VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008, s. 84.

¹³³ ČESKO. Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1963, částka 53, s. 341. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1963/sb53-63.pdf>>.

10 DOTAZNÍKOVÝ VÝZKUM A JEHO VYHODNOCENÍ

10.1 Příprava a realizace výzkumu

Nástrojem sběru dat byla použita dotazníková metoda, prostřednictvím anonymního dotazníku (viz příloha č. I – Dopis a dotazník respondentům). Respondenti v ní byli požádáni o vyplnění dotazníku a byl jim přiblížen cíl, proč jsou žádáni dotazník vyplnit. Dotazníky byly předány respondentům přímo mnou nebo prostřednictvím vychovatelů, lékařů, sociálních pracovníků.

První část dotazníku je zaměřena na otázky zjišťující obecnou znalost o pojmu domácího násilí, kde se s ním mohli setkat, jaká je právní ochrana v oblasti domácího násilí. Dále se u respondentů zjišťuje, zda vědí, co znamená institut vykázání, zda je dobrým opatřením a na jak dlouhou dobu se může násilník vykázat ze společného obydlí a zda vědí, jestli se může vykázaný násilník v průběhu doby vykázání vrátit zpět domů. Otázky zjišťují, zda sami respondenti se stali obětí domácího násilí a zda se setkali osobně s projevy domácího násilí ve svém okolí a koho by kontaktovali v případě setkání s tímto druhem násilí.

Druhá část dotazníku je zaměřena na příčiny, problémy, prevenci a oběti domácího násilí. Tato část řeší, zda jsou dotazovaní dostatečně informováni v právní oblasti, v organizacích a v úloze intervenčních center zabývajících se problémem domácího násilí. Dále se u respondentů zjišťuje, zda vědí jak by se oni sami zachovali jako svědci nebo oběti domácího násilí.

10.1.1 Cíl výzkumu a stanovení hypotéz

Cílem výzkumu je zjistit, jak jsou občané regionu České Budějovice informováni o formách, příčinách a celkové problematice domácího násilí. Jaké mají znalosti o možnostech prevence a právní problematice v oblasti domácího násilí. Dále se v průzkumu dotazují na to, zda mají respondenti osobní zkušenosti s domácím násilím a zda jsou schopni poskytnout pomoc oběti domácího násilí.

Dotazníkový výzkum u respondentů měl potvrdit nebo vyvrátit tyto hypotézy:

Hypotéza 1

„Občané regionu České Budějovice nemají dostatek informací o formách a příčinách domácího násilí, a proto nedokážou rozpoznat příznaky domácího násilí ve svém okolí a kvalifikovaně na ně reagovat.“

Hypotéza 2

„Občané regionu České Budějovice nejsou dostatečně informováni o možnostech prevence při výskytu projevů domácího násilí, a proto nejsou schopni poskytnout pomoc obětem domácího násilí“.

Hypotéza 3

„Ochota občanů regionu České Budějovice poskytnout pomoc obětem domácího násilí je nízká z důvodu jejich neinformovanosti o problematice domácího násilí v neznalosti právní problematiky v možnostech zabránit pachatelům ve vzniku či pokračování projevů tohoto patologického jevu“.

10.1.2 Popis vzorku respondentů

Dotazovanými respondenty byly občané regionu České Budějovice a okolí starší 15 ti let. Anonymní dotazníky byly rozdány studentům středních škol a vysokých škol, ženám v intervenčních centrech, pacientům v poradnách a čekárnách u lékařů a náhodně vybraným občanům. **Celkem bylo vyhodnoceno 100 dotazníků**, všechny dotazníky byly řádně vyplněny a odevzdány **61 ženami** a **39 muži**. Procentuální zastoupení žen a mužů v jednotlivých věkových kategoriích je uvedeno v tabulce (viz tabulka č. 2).

Tab. 2: Početní rozdělení dotazovaných respondentů dle věku a pohlaví

Pohlaví	15-24 let	25-35 let	36-59 let	60 a více	Celkem	v %
Muž	10	14	13	2	39	39%
Žena	9	18	22	12	61	61%
Celkem	19	32	35	14	100	100%

Celkový počet respondentů byl **100**, z toho bylo **61% žen** a **39% mužů** ve věku od 15 ti let až 60 a více let. Většina respondentů byli lidé ve věku od 36-59 let (35 respondentů) a ve věku 25-35 let (32 respondentů).

Tab. 3: Početní rozdělení dotazovaných respondentů dle vzdělání

Vzdělání	Základní	Vyučen/a	Střední	VŠ	Celkem	v %
Muž	1	11	23	4	39	39%
Žena	6	13	29	13	61	61%
Celkem	7	24	52	17	100	100%

Polovina respondentů měla střední vzdělání (52 respondentů).

Tab. 4: Početní rozdělení dotazovaných respondentů dle bydliště

Bydliště	České Budějovice	Jiné město/obec	Celkem	v %
Muž	31	8	39	39%
Žena	44	17	61	61%
Celkem	75	25	100	100%

Většina dotazovaných 75 respondentů bydlela v Českých Budějovicích. Zbytek respondentů (25) bydleli v jiném městě/obci.

Tab. 5: Početní rozdělení dotazovaných respondentů, zda mají děti

Pohlaví	Ano	Ne	Celkem	v %
Muž	15	24	39	39%
Žena	39	22	61	61%
Celkem	54	46	100	100%

Vzhledem ke staršímu věku respondentů má více jak polovina (54) respondentů děti.

10.2 Výsledky podle dotazů respondentů

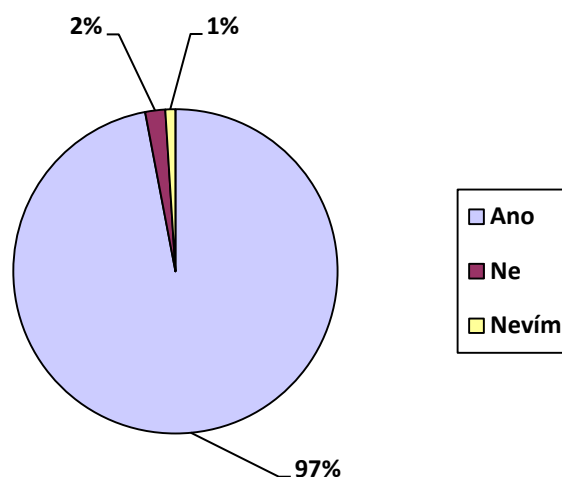
10.2.1 Rozbor první části dotazníku:

Otázka č. 1: Víte co znamená, když se řekne pojem domácí násilí?

Tab. 6: Odpovědi na otázku č. 1 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	36	2	1
Žena	61	0	0
Celkem	97	2	1

Graf 1: Odpovědi na otázku č. 1 v %

Z výsledků je zřejmé, že nejvíce povědomosti o pojmu domácí násilí měli ženy. **Ano** odpovědělo celkem 97% dotazovaných respondentů, z toho 61% žen a 36% mužů. **Ne** odpovědělo pouhých 2% dotazovaných mužů a 1% dotazovaných respondentů **neví**, co tento pojem znamená.

Největší podíl kladných odpovědí **u mužů**, představovala věková kategorie 25-35 let (14%), potom 36-59 let (12%) a 15-24 let (10%) kladných odpovědí.

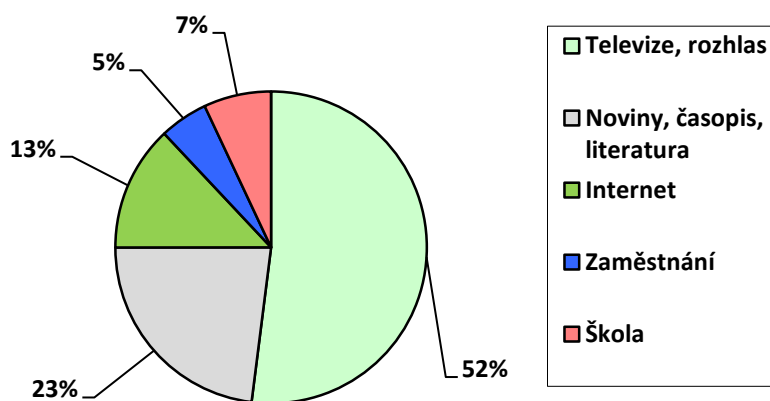
Nejvíce kladných odpovědí **u žen** představovala věková kategorie od 36-59 let (19%), potom ve věku 25-35 let činilo (18%), 15-24 let (11%) a 60 a více let se zaznamenalo u (13%) kladných odpovědí.

Otázka č. 2: Kde jste se setkali s pojmem domácí násilí?

Tab. 7: Odpovědi na otázku č. 2 početní rozdělení a porovnání v %

Možnosti odpovědi	Počet respondentů celkem	v % celkem
Televize, rozhlas	52	52%
Noviny, časopis, literatura	23	23%
Internet	13	13%
Zaměstnání	5	5%
Škola	7	7%

Graf 2: Odpovědi na otázku č. 2 v %

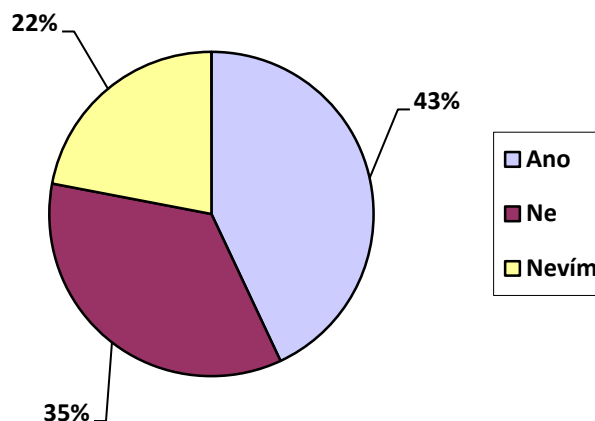
Více než polovina tj. 52% dotazovaných respondentů získávají informace z televize a rozhlasu, 23% respondentů z novin, časopisů a literatury, 13% dotazovaných z internetu, 7% ze škol a v nejmenším počtu 5% respondentů ze zaměstnání.

Otázka č. 3: Myslíte si, že současná právní úprava v ČR poskytuje obětem domácího násilí dostatečnou ochranu?

Tab. 8: Odpovědi na otázku č. 3 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	17	8	14
Žena	26	27	8
Celkem	43	35	22

Graf 3: Odpovědi na otázku č. 3 v %

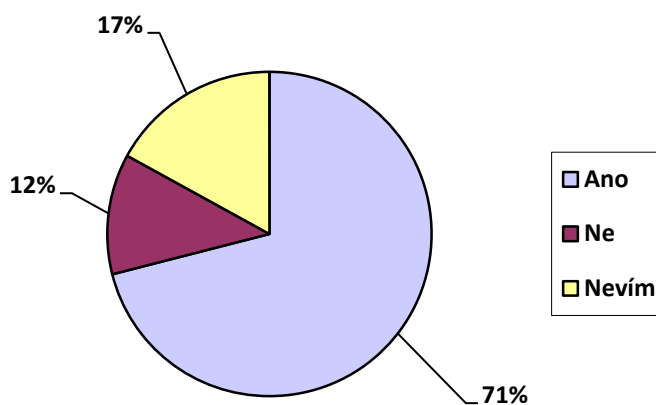
Celkem 43% dotazovaných respondentů /z toho 17 mužů a 26 žen/ odpověděla **ano**, a myslí si, že domácí násilí je dobře ošetřeno právní cestou. **Ne** zaznamenalo celkem 35% /z toho 8 mužů a 27 žen/ nesouhlasí s tím, že je oběť domácího násilí v právní úpravě ČR dostatečně chráněna, **nevím** odpovědělo celkem 22% /14 mužů a 8 žen/.

Otázka č. 4 : Myslíte si, že možnost vykázání násilníka ze společného obydlí, tzv. institut vykázání, je dobrým opatřením?

Tab. 9: Odpovědi na otázku č. 4 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	28	4	7
Žena	43	8	10
Celkem	71	12	17

Graf 4: Odpovědi na otázku č. 4 v %

Ano odpovědělo celkem 71% dotazovaných respondentů, kteří jsou si vědomi toho, že institut vykázání v našem právním systému je dobrým opatřením. **Ne** vyslovilo celkem 12% respondentů. **Nevím** celkem 17% dotazovaných respondentů. Z toho bylo 28 mužů, kteří odpověděli ano, v nejmenším počtu 4 muži odpovědělo ne a nevíím zaznamenalo 7 dotazovaných mužů.

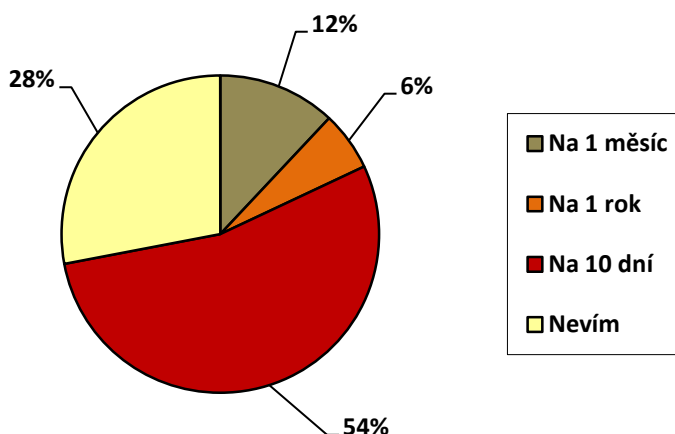
U žen je rozdíl ve vyslovení souhlasu větší. Ano odpovědělo 43 žen a ne odpovědělo 8 žen, nevíím odpovědělo 10 žen. S ohledem na celkové zastoupení mužů i žen lze konstatovat, že s názorem souhlasí více žen než mužů.

Otázka č. 5: Víte, na jak dlouhou dobu může být násilník vykázán ze společného obydlí?

Tab. 10: Odpovědi na otázku č. 5 početní rozdělení a porovnání v %

Možnosti odpovědi	Počet respondentů	v %
Na 1 měsíc	12	12%
Na 1 rok	6	6%
Na 10 dní s možností prodloužení	54	54%
Nevím	28	28%

Graf 5: Odpovědi na otázku č. 5 v %

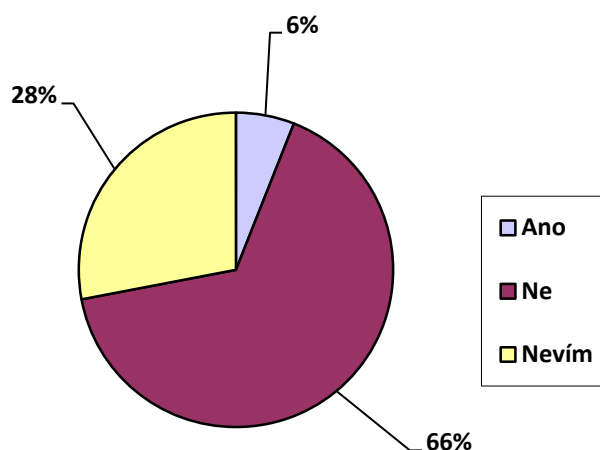
Průzkum ukázal, že více jak polovina tj. 54% dotazovaných odpovědělo správně a je si vědoma toho na jak dlouhou dobu může být násilník vykázán ze společného obydlí. Zbytek tj. 46% dotazovaných respondentů nevěděla správnou dobu vykázání, na kterou může být násilník z domu vykázán Policií ČR.

Otázka č. 6: Může se vykázaný násilník v průběhu doby vykázaní vrátit zpět do společného obydlí?

Tab. 11: Odpovědi na otázku č. 6 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	2	24	13
Žena	4	42	15
Celkem	6	66	28

Graf 6: Odpovědi na otázku č. 6 v %

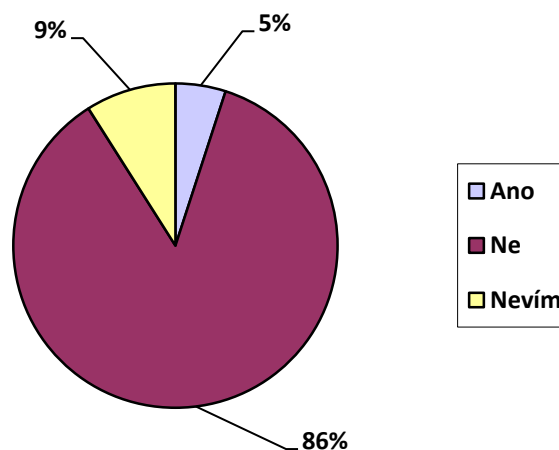
Většina dotazovaných respondentů celkem **66%** /24 mužů a 42 žen/, **prokázala dobrou znalost** účelu zákona o institutu vykázaní, celkem 28% /13 mužů a 15 žen/ si není jista a odpověděli **nevím**, **ano** odpovědělo celkem 6% respondentů /z toho 2 muži a 4 ženy/.

Otázka č. 7: Stal/a jste se sám/a obětí domácího násilí?

Tab. 12: Odpovědi na otázku č. 7 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	0	37	2
Žena	5	49	7
Celkem	5	86	9

Graf 7: Odpovědi na otázku č. 7 v %

Celkem 49% žen odpovědělo, že **se nestala** obětí domácího násilí, 5% žen **se stali** obětí domácího násilí, 7% žen **si není jista**, zda se skutečně jednalo o tento projev násilí. U mužů odpovědělo 37%, že **se nestal nikdo** obětí domácího násilí a 2% mužů si **nejsou jisti**. Z toho vyplývá, že celkem **86%** dotazovaných respondentů **se nestali obětí domácího násilí**. Jedná se o velmi pozitivní zjištění, jestliže respondenti odpověděli pravdivě.

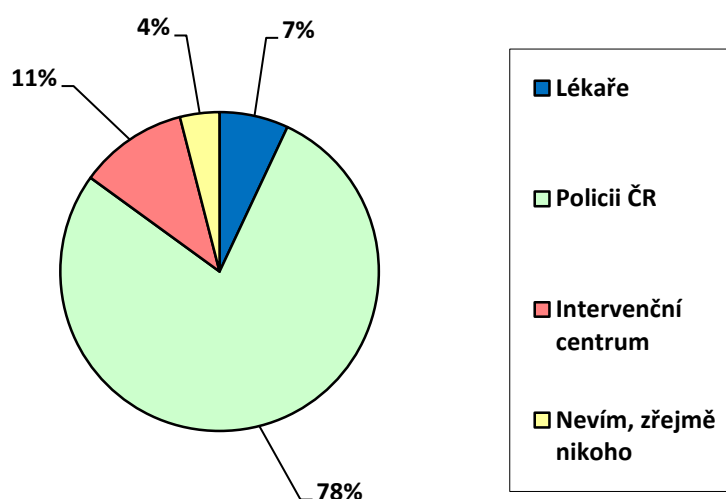

Otázka č. 8: Koho byste kontaktoval/a v případě, že byste se stal/a obětí domácího násilí?

Tab. 13: Odpovědi na otázku č. 8 početní rozdělení a porovnání v %

Možnosti odpovědi	Počet respondentů	v %
Lékaře	7	7%
Policii ČR	78	78%
Intervenční centrum	11	11%
Nevím, zřejmě nikoho	4	4%

Graf 8: Odpovědi na otázku č. 8 v %

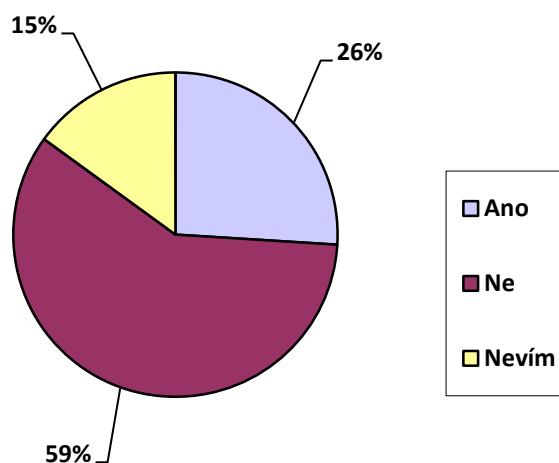
Největší důvěru mají dotazovaní v Policii ČR a to **celkem 78%** respondentů. Menší počet respondentů **7%** by oslovili lékaře, intervenční centrum **11%** a ostatní **4%** respondentů nevěděli na koho se mají v případě pomoci obrátit.

Otázka č. 9: Setkal/a jste se někdy osobně s projevy domácího násilí ve svém okolí?

Tab. 14: Odpovědi na otázku č. 9 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	4	30	5
Žena	22	29	10
Celkem	26	59	15

Graf 9: Odpovědi na otázku č. 9 v %

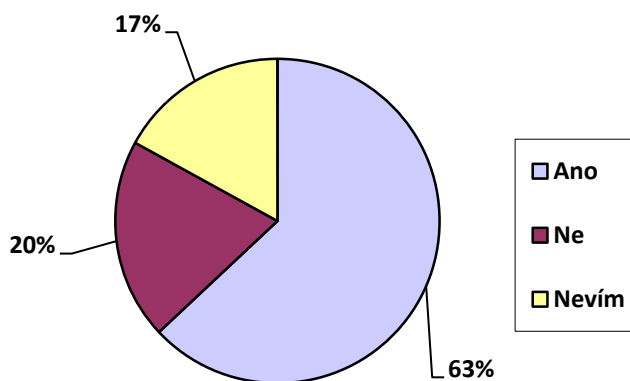
Z tabulky je patrné, že celkem **26%** /z toho 4 muži a 22 žen/ se setkalo s projevy domácího násilí. Celkem **59%** /30 mužů a 29 žen/ nemá zkušenosti s tímto patologickým jevem, a celkem **15%** respondentů /5 mužů a 10 žen/ si není jista, zda se skutečně jednalo o projevy domácího násilí.

Otázka č. 10: Oznámil/a by jste policii nebo jiné instituci zabývající se ochranou osob před násilím, že ve vašem okolí dochází k projevům domácího násilí?

Tab. 15: Odpovědi na otázku č. 10 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	22	8	9
Žena	41	12	8
Celkem	63	20	17

Graf 10: Odpovědi na otázku č. 10 v %

Celkem **63%** /22 mužů a 41 žen/ **by oznámila** problém s domácím násilím. **Ne** odpovědělo celkem **20%** respondentů /8 mužů a 12 žen/, kteří by neoznámili tento problém a **17%** respondentů /9 mužů a 8 žen/ si **není jista**, zda se jednalo o domácí násilí. To je dobré zjištění, neboť nám poukazuje na to, že lidé jsou stále více všímavý tomu, co se děje kolem nich a tuší že takové chování není v pořádku. Lze konstatovat, že celkem tedy 20 dotazovaných respondentů, nechtějí zasahovat do soukromí jiných lidí a tento projev násilí by neoznámili.

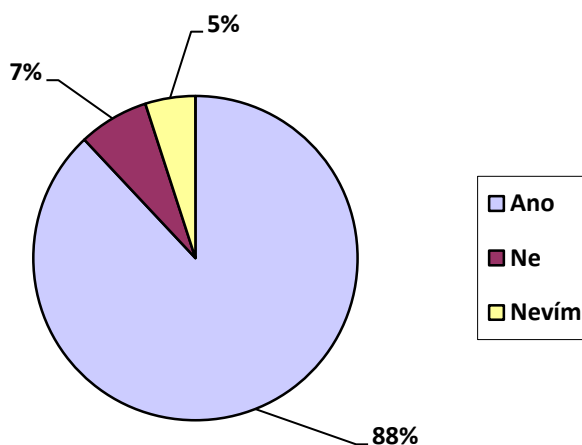
10.2.2 Rozbor druhé části dotazníku:

Otázka č. 11: Domníváte se, že domácí násilí je závažný problém v naší společnosti?

Tab. 16: Odpovědi na otázku č. 11 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	29	7	3
Žena	59	0	2
Celkem	88	7	5

Graf 11: Odpovědi na otázku č. 11 v %

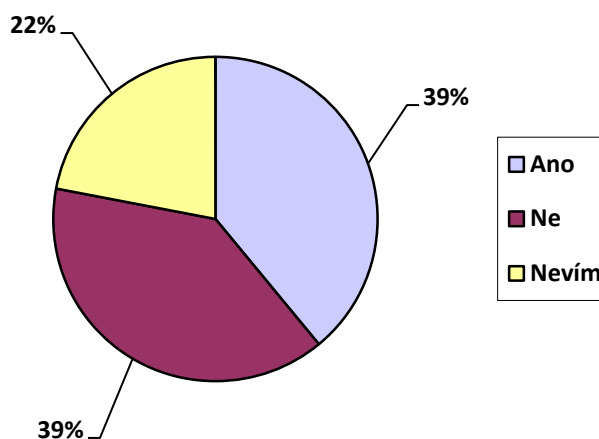
Celkem **88%** dotazovaných respondentů považuje domácí násilí za závažný problém naší společnosti. **Ne** odpovědělo jen 7% mužů a 0% žen. **Nevím** 3% mužů a 2% žen. S ohledem na celkové zastoupení mužů a žen lze konstatovat, že s názorem souhlasí více žen než mužů. U žen odpovídalo pro **ano 59%** a u mužů **29%** dotazovaných respondentů.

Otázka č. 12: Domníváte se, že zanedbávání výchovy a vzdělání dětí rodiči je jedním z projevů domácího násilí?

Tab. 17: Odpovědi na otázku č. 12 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	14	18	7
Žena	25	21	15
Celkem	39	39	22

Graf 12: Odpovědi na otázku č. 12 v %

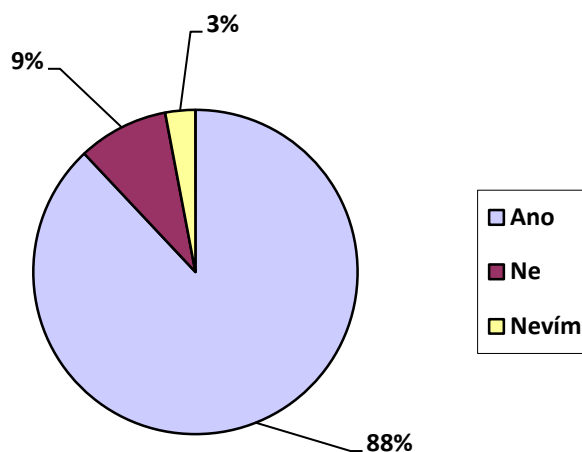
V této otázce došlo k názorové shodě, **ano** odpovědělo celkem **39%** respondentů /14 mužů a 25 žen/, **ne** odpovědělo stejně celkem **39%** respondentů /18 mužů a 21 žen/, **nevím** odpovědělo **22%** dotazovaných /7 mužů a 15 žen/.

Otázka č. 13: Zaznamenali jste v televizi, v tisku a na internetu informace, které se nějakým způsobem týkají problematiky domácího násilí?

Tab. 18: Odpovědi na otázku č. 13 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	34	4	1
Žena	54	5	2
Celkem	88	9	3

Graf 13: Odpovědi na otázku č. 13 v %

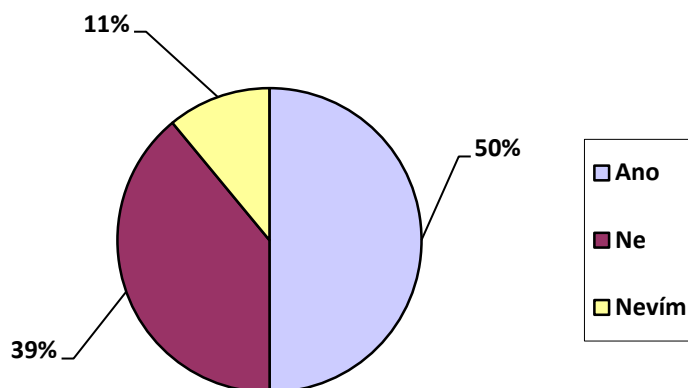
Většina dotazovaných respondentů celkem **88%** /34 mužů a 54 žen/, zaznamenali informace týkající se tématu domácího násilí v médiích. **Ne** odpovědělo celkem **9%** respondentů /4 muži a 5 žen/. Zbýlé **3%** /1 muž a 2 ženy/ nezaznamenali žádné informace v médiích.

Otázka č. 14: Znáte nějakou organizaci v České republice, která se ochranou a pomocí obětem domácího násilí zabývá?

Tab. 19: Odpovědi na otázku č. 14 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	12	23	4
Žena	38	16	7
Celkem	50	39	11

Graf 14: Odpovědi na otázku č. 14 v %

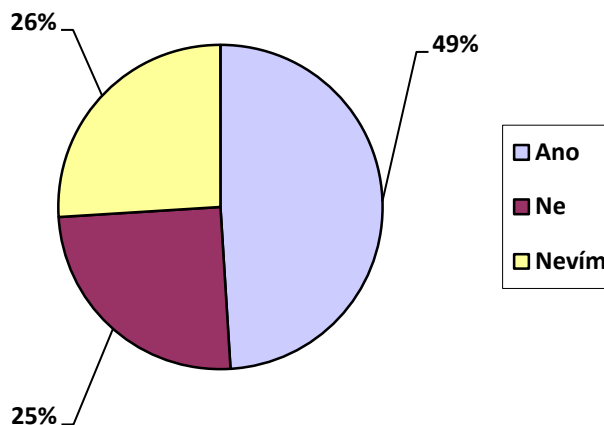
Odpovědi na tuto otázku nám zobrazují, že polovina **50%** dotazovaných /12 mužů, 38 žen/ **zná organizaci**, která se zabývá problémem domácího násilí. Druhá část dotazovaných celkem **39%** /z toho 23 mužů a 16 žen/ **nezná žádnou organizaci**, která se zabývá problémem domácího násilí. **Neví**, odpovědělo celkem **11%** respondentů /4 muži a 7 žen/, kteří o žádné organizaci v České republice, která se zabývá ochranou a pomocí obětem domácího násilí zatím neslyšeli.

Otázka č. 15: Myslíte si, že máte dostatečné informace k tomu, jak by jste se zachovali, pokud by jste se stali svědky domácího násilí nebo dokonce jeho obětí?

Tab. 20: Odpovědi na otázku č. 15 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	11	13	15
Žena	38	12	11
Celkem	49	25	26

Graf 15: Odpovědi na otázku č. 15 v %

Ano odpovědělo celkem **49%** /11 mužů a 38 žen/. Lze konstatovat, že skoro polovina dotazovaných ví, jak se zachovat v případě domácího násilí a druhá polovina dotazovaných odpověděla **ne** celkem **25%** /z toho 13 mužů a 12 žen/, a **nevím** odpovědělo celkem **26%** /15 mužů a 11 žen/.

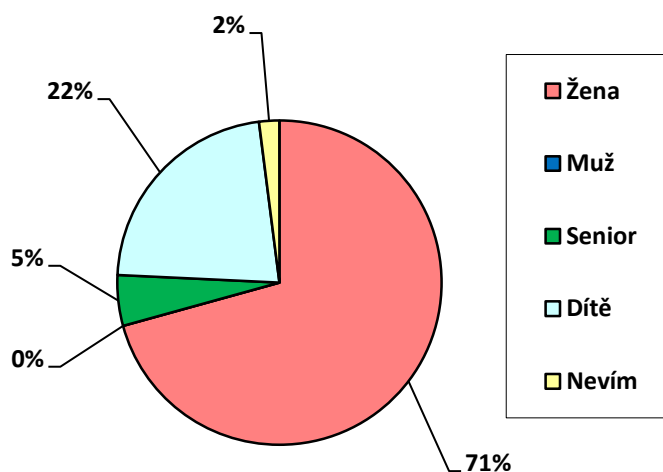

Otázka č. 16: Kdo je podle Vás nejčastější obětí domácího násilí?

Tab. 21: Odpovědi na otázku č. 16 početní rozdělení a porovnání v %

Možnosti odpovědi	Počet respondentů	v %
Žena	71	71%
Muž	0	0%
Senior	5	5%
Dítě	22	22%
Nevím	2	2%

Graf 16: Odpovědi na otázku č. 16 v %

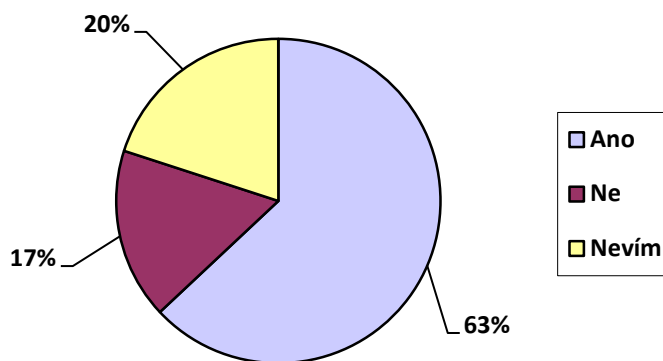
71% respondentů **označilo ženu**, z výsledků je patrné, že občané považují za stále nejčastější možnou oběť domácího násilí ženu, potom **22%** respondentů **označilo dítě**, **5%** dotazovaných **zaznamenali seniora**, muže **neoznačil nikdo 0%** a **nevím** odpovědělo **2% respondentů**. V současné době je domácí násilí velmi diskutované v médiích a dostává se tak do podvědomí laické veřejnosti, tím že je především páchané na ženách a dětech.

Otázka č. 17: Domníváte se, že hlavním cílem prevence domácího násilí je primárně stíhat a potrestat jeho pachatele?

Tab. 22: Odpovědi na otázku č. 17 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	21	9	9
Žena	42	8	11
Celkem	63	17	20

Graf 17: Odpovědi na otázku č. 17 v %

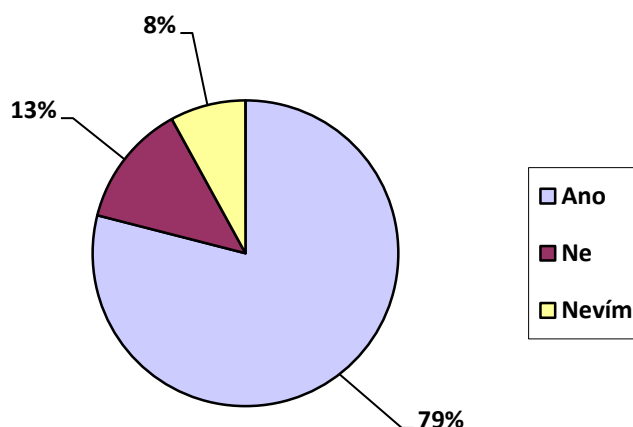
Většina dotazovaných celkem **63%** /21 mužů a 42 žen/ odpověděla **ano**, že hlavním cílem prevence před domácím násilím je stíhat a potrestat pachatele. **Ne** odpovědělo celkem **17%** /9 mužů a 8 žen/ a **nevím 20%** /9 mužů a 11 žen/.

Otázka č. 18: Domníváte se, že příčinou domácího násilí je narkomanie (drogy), alkoholismus, gamblerismus (patologické hráčství) a nezaměstnanost?

Tab. 23: Odpovědi na otázku č. 18 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	28	7	4
Žena	51	6	4
Celkem	79	13	8

Graf 18: Odpovědi na otázku č. 18 v %

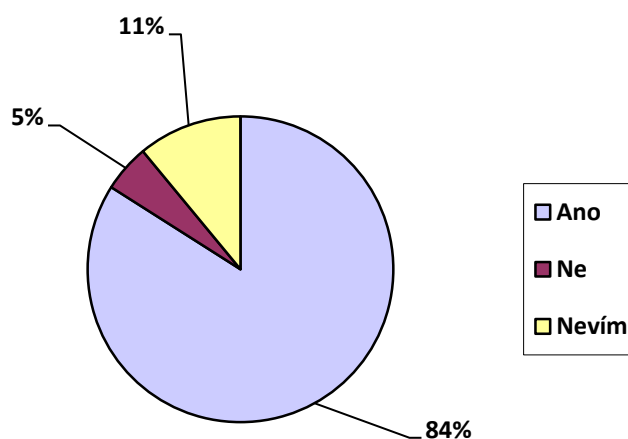
Ano si myslí celkem **79%** /28 mužů a 51 žen/, **ne** celkem **13%** /7 mužů a 6 žen/, **nevím** celkem označilo **8%** respondentů /4 muži a 4 ženy/. Z výsledků je patrné, že dotazovaní jsou si vědomi těchto sociálně-patologických jevů ve společnosti, které mohou vést jedince k projevům domácího násilí na blízké osobě.

Otázka č. 19: Myslíte si, že překonat strach a poslušnost je pro osobu ohrožovanou domácím násilím velmi náročné, a proto potřebuje pomoc a podporu?

Tab. 24: Odpovědi na otázku č. 19 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	31	3	5
Žena	53	2	6
Celkem	84	5	11

Graf 19: Odpovědi na otázku č. 19 v %

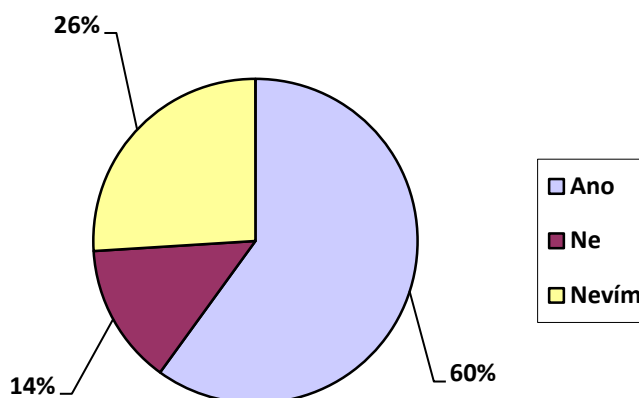
Většina dotazovaných celkem **84%** /z toho 31 mužů a 53 žen/ odpověděla **ano**, že oběť ohrožovaná domácím násilím potřebuje pomoc a podporu. **Ne** odpovědělo pouze **5%** /3 muži a 2 ženy/, **nevím** celkem **11%** /5 mužů a 6 žen/.

Otázka č. 20: Domníváte se, že v českém právu existuje zákon či jiná právní norma, která chrání osoby, které se staly obětí domácího násilí?

Tab. 25: Odpovědi na otázku č. 20 početní rozdělení

Pohlaví	Ano	Ne	Nevím
Muž	23	5	11
Žena	37	9	15
Celkem	60	14	26

Graf 20: Odpovědi na otázku č. 20 v %

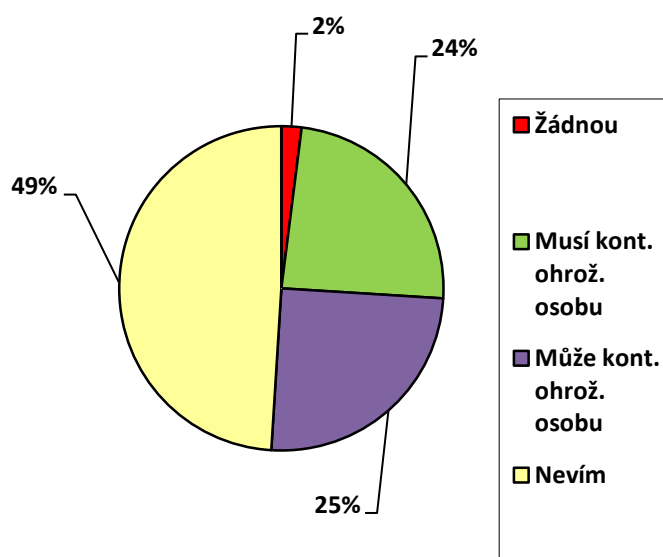
Ano označilo celkem **60%** dotazovaných /23 mužů a 37 žen/, **ne** označilo celkem pouhých **14%** /5 mužů a 9 žen/ a **nevím** odpovědělo celkem **26%** dotazovaných /11 mužů a 15 žen/. Odpovědi nám dokazují, že více jak polovina **60% občanů má povědomí o právních normách a zákonech, které chrání oběti před domácím násilím.**

Otázka č. 21: Jakou úlohu má intervenční centrum v institutu vykázaní násilníka ze společného obydlí?

Tab. 26: Odpovědi na otázku č. 21 početní rozdělení a porovnání v %

Možnosti odpovědi	Počet respondentů	v %
Žádnou	2	2%
Musí kont. ohrož. osobu	24	24%
Může kont. ohrož. osobu	25	25%
Nevím	49	49%

Graf 21: Odpovědi na otázku č. 21 v %

Došlo téměř k názorové shodě, **zda musí kontaktovat** ohroženou osobu odpovědělo celkem **24%** respondentů, **či může kontaktovat** ohroženou osobu odpovědělo celkem **25%** respondentů. Celkem **49%** respondentů odpovědělo **nevím**, a celkem pouhých **2%** dotazovaných respondentů odpovědělo, že intervenční centrum **nemá žádnou úlohu** v institutu vykázaní.

Z tabulky je patrné, že jen **24 respondentů** ze 100 dotazovaných respondentů **má povědomost, jakou úlohu mají intervenční centra v souvislosti s institutem vykázaní násilníka ze společného obydlí.**

Zdroj: „vlastní výpočty“

10.3 Vyhodnocení hypotéz k průzkumu

H-1 „Občané regionu České Budějovice nemají dostatek informací o formách a příčinách domácího násilí, a proto nedokážou rozpoznat příznaky domácího násilí ve svém okolí a kvalifikovaně na ně reagovat“.

Z provedeného výzkumu dotazníkovou metodou o počtu 100 respondentů a jejich výsledků, lze konstatovat, že **hypotéza 1 nebyla potvrzena**.

(97%) dotazovaných, ví a dokáže si představit, co znamená pojem domácí násilí. Ano odpovědělo 61 žen, žádná žena neodpověděla ne nebo neví. U mužů odpovědělo celkem 36 ano, že vědí, co znamená pojem domácí násilí, 2 muži odpověděli ne, a 1 muž odpověděl neví. Největší část respondentů tento pojem zaznamenala v televizi a rozhlasu, nejméně v zaměstnání.

Převážná část (79%) dotazovaných, jsou si vědomi příčin, které mohou vést jedince k projevům domácího násilí. Respondenti prokázali, že ví jak by se měli zachovat v případě, že by se stali svědky domácího násilí a vědí, koho mají kontaktovat v případě, že by se staly obětí domácího násilí. Nejvíce respondentů (78%), by kontaktovala Policii ČR, nejméně respondentů by se obrátila na lékaře a intervenční centrum.

Rozborem první části dotazníku, který měl potvrdit hypotézu 1, lze říci, že **hypotéza 1 nebyla potvrzena**. Většina občanů regionu České Budějovice má dostatek informací a dokážou rozpoznat příčiny domácího násilí ve svém okolí a kvalifikovaně na ně reagovat.

H-2 „Občané regionu České Budějovice nejsou dostatečně informováni o možnostech prevence při výskytu projevů domácího násilí, a proto nejsou schopni poskytnout pomoc obětem domácího násilí“.

Z provedeného výzkumu a jeho výsledků, lze konstatovat, že **hypotéza 2 nebyla potvrzena**.

Většina dotazovaných (88%), zaznamenali informace týkající se tématu domácího násilí v médiích. Celkem 63% respondentů odpověděla, že hlavním cílem prevence před domácím násilím je stíhat a potrestat jeho pachatele.

V otázce č. 14. Znáte nějakou organizaci v České republice, která se ochranou a pomocí obětem domácího násilí zabývá? Odpověděla polovina (50%) respondentů, že zná organizaci v ČR, která se zabývá ochranou a pomocí obětem domácího násilí. **Nezná**, odpovědělo celkem 39% respondentů a **nevím 11%** respondentů.

Celkem **86%** respondentů, kteří řádně vyplnili dotazník, se nestali obětí domácího násilí. Jen **5%** respondentů odpověděli, že **ano** a **9%** respondentů **neví**, zda se jednalo o domácí násilí. To je velmi pozitivní zjištění, ale zde připadá v úvahu otázka, zda respondenti skutečně odpovídali pravdivě.

Rozborem druhé části dotazníku, který měl potvrdit hypotézu 2, se vzhledem k výše uvedenému **hypotéza 2 nepotvrdila**. Většina občanů regionu České Budějovice jsou dostatečně informováni o možnostech prevence při výskytu projevů domácího násilí, a proto jsou schopni poskytnout pomoc obětem domácího násilí.

H-3 „Ochota občanů regionu České Budějovice poskytnout pomoc obětem domácího násilí je nízká z důvodu jejich neinformovanosti o problematice domácího násilí v neznalosti právní problematiky v možnostech zabránit pachatelům ve vzniku či pokračování projevů tohoto patologického jevu“.

Z provedeného výzkumu a jeho výsledků, lze konstatovat, že **hypotéza 3 nebyla potvrzena**.

Celkem **43%** respondentů si myslí, že současná právní úprava v ČR poskytuje obětem domácího násilí dostatečnou ochranu.

Převážná část dotazovaných (71%) respondentů si myslí, že institut vykázání v našem právním systému je dobrým opatřením v zabránění dalšího násilného chování pachatele. **Průzkum prokázal, že 47% dotazovaných ví**, na jak dlouhou dobu může být násilník vykázán ze společného obydlí.

V otázce č. 20, která zní: Domníváte se, že v českém právu existuje zákon či jiná právní norma, která chrání osoby, které se staly obětí domácího násilí?

Více jak polovina 60% dotazovaných odpověděla, že **má povědomí o právních normách a zákonech, které chrání oběti domácího násilí**.

Rozborem druhé části dotazníku, který měl potvrdit hypotézu 3, lze říci, že **hypotéza 3 nebyla potvrzena**. Většina občanů regionu České Budějovice jsou dostatečně informováni o právní problematice a možnostech jak zabránit pachatelům ve vzniku či pokračování domácího násilí na obětech.

10.4 Návrhy na zlepšení stavu posuzované problematiky

V této bakalářské práci s názvem „Aspekty vykazování a procesní postup související s fenoménem domácího násilí“, bylo snahou v rámci kvantitativního sociologického výzkumu metodou sběru dat prostřednictvím anonymního dotazníku nashromážděná data vyhodnotit a popsat.

Z provedeného průzkumu k této problematice tak vyplývá, že respondenti prokázaly velmi dobrý stav a úroveň znalostí o daném pojmu domácího násilí a jeho právní problematice. **Z výsledků je zřejmé, že 97% respondentů zná a ví, co znamená pojem domácí násilí.** Velmi pozitivní je zjištění, že **obětí domácího násilí se nestalo 86% respondentů.** Jen **5% respondentů odpovědělo ano, že se stali obětí domácího násilí.** Jenže vzhledem k vysoké latenci tohoto sociálně patologického jevu ve společnosti, může být uvedené procento u respondentů podstatně vyšší. K problematice latence však nahrává i další skutečnost v rámci společnosti a tou je nevšimavost lidí, či přímo anonymní prostředí. Jako je městská zástavba, ale i panelové sídliště, kde je sice větší hustota obyvatel, ale lidé se stále bojí zasahovat do soukromí jiných lidí. Tím se dá říci, že současný životní styl tak nepřeje v obecné rovině mezilidským vztahům vůbec.

Co se týče právní problematiky a vykazání, které chrání oběti před domácím násilím, má současná veřejnost velice uspokojivé výsledky ve znalostech tohoto problému. V převážné části dotazovaných **více jak polovina 60% respondentů prokázala dobrou znalost v tomto ohledu.** Na otázku č. 6, zda se může vykázaný násilník v průběhu doby vykazání vrátit zpět do společného obydlí odpovědělo 66% respondentů správně. Co se týče délky doby vykazání ze společného obydlí, odpovědělo 47% respondentů správně.

Myslím si, že v tomto ohledu mají hlavní vliv na povědomost občanů, sdělovací prostředky. Na prvním místě **(52%) respondentů uvedli, že se s pojmem domácí násilí setkali v televizi a rozhlasu.** Sdělovací média jsou v dnešní době nejrozšířenější prostředky ohledně informovanosti občanů. Mladší generace dává přednost internetu a u starší generace je to hlavně televize, rozhlas, noviny a odborná literatura.

Podle výsledků týkající se počtu vykázaných osob dle krajů za období 2007-2012 (viz příloha č. II), se celkový nárůst násilných osob zvyšuje. V tabulce v příloze č. II: Přehled počtu vykazání Policíí ČR, dle krajů za rok 2007-2012, bylo nejvíce vykázaných osob ze společného obydlí v Karlovarském a Ústeckém kraji. Tato skutečnost je většinou ovlivněna skladbou občanů, kde převážná část jich je cizinců. Je

zde velké procento nezaměstnaných občanů, dále působením vlivů prostituce, vandalismu, krádeží, alkoholismu, gamblerství a užíváním návykových látek, tím vším se přispívá k násilnému chování a následně i k trestné činnosti. Pokud je celkem viditelná míra násilí ve společnosti, samozřejmě bude toto násilí obsaženo i v domácím rodinném prostředí. Veškerou snahu tedy vidím k potrestání násilné osoby, za předpokladu dobrého fungování státních zastupitelství a soudů a tím přispět ke zdárnému vyřešení problému pro rodinu.

Možnost zasáhnout v raném stádiu rozvoje domácího násilí právními instituty vykazání (zákaz vstupu) násilné osoby na stanovenou dobu ze společného obydlí vytváří rámec pro následná opatření zejména sociální povahy. Tím je možné komplexní řešení velké části konkrétních případů domácího násilí dříve, než by mohlo dojít k závažné násilné trestné činnosti.¹³⁴

Doporučuji se zaměřit na včasnou primární a sociální prevenci organizacemi, zajišťující různé formy psychologické a terapeutické činnosti, které zajišťují pomoc ohroženým osobám v konkrétních případech domácího násilí. K tomuto tak může přispět a již pomáhá spolupráce a vzájemná informovanost mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí, útvary Policie České republiky a obecní policie, jakož i ostatní orgány veřejné správy.

Prevenci bych směřovala již na žáky základních škol v rámci předmětu Rodinné výchovy, na seniory v domovech důchodců a zájmových klubech a též v mateřských centrech. Je důležité, aby se o tomto problému v naší společnosti hodně mluvilo a pokud se děje něco nesprávného poukázat na to a začít takovou situaci včas řešit. Ohrožené osoby by měli vědět, že takové chování je trestné a umět se proti němu bránit. Bagatelizace problému, odmítnutí pomoci, zpochybňování závažnosti situace vrací ohrožené osoby zpět do prostředí, ve kterém další dlouhá léta domácí násilí skrývají.

Je jisté, že samotný stát zajišťuje základní pomoc a péči v souvislosti s popisovanou problematikou. Co se týče nestátních organizací, tak i jejich úloha je důležitá a především nutná. Z výsledků dotazníku je patrné, že **jen 24% respondentů chápe jakou úlohu mají intervenční centra v pomoci obětem domácího násilí**. Proto bychom měli přispívat k zviditelnění a zlepšení včasné komunikace mezi organizacemi a odborníky. Při včasném podchycení tohoto problému se bude moci účinněji předejít i

---

¹³⁴ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: ProFem, 2008, s. 163.

těm nejhorším koncům. Je tedy důležité, aby organizace a instituce pomáhající obětem domácího násilí se více zviditelňovaly široké veřejnosti. Domnívám se, že poznatky, které byly v této bakalářské práci shrnuty a vyhodnoceny, můžou posloužit v praxi pracovníkům, kteří nastupují pracovat ve státních a nestátních institucích a sociálních službách. Též je tato práce dobře využitelná jako odborný textový materiál pro přednášky k tématu domácího násilí na pomoc ohroženým osobám.

Okolí, sousedé, by si měli více všimnout toho, co se děje kolem nich, a aktivně pomáhat, oznamovat případná podezření na některou z možných forem násilí. Na základě oznámených skutečností pak může policie učinit i příslušný zásah do soukromé sféry. A společnost by tento zásah například vstup do obydlí, otevření dveří, měla chápat jako legitimní. Aby bylo zabráněno dalším neoprávněným útokům na ženy, existuje celá řada zákonů. Zákony samy o sobě nedokážou násilí zabránit, jsou však pouze dobrým základem pro vyřešení tohoto závažného problému. Mimo tato opatření ze strany státu a zákonodárství je bezpochyby také potřeba aktivní činnost společnosti. Musíme být tomuto tématu rozhodně více otevření a připravení se k násilí správně postavit vždy, když s ním přijdeme do styku. A i když se netýká přímo nás osobně, jsou jím možná postiženi někteří z našich blízkých, sousedky, kolegyně v práci, nebo dokonce kamarádky, proto se vlastně týká nás všech. Za tím vším stojí výzva umět správně zareagovat a oběť vhodně oslovit. Měli bychom si uvědomit, že násilí můžeme potlačit právě my tím, že jej začneme řešit a budeme sebe, nebo oběť bránit jinými prostředky a opatřeními. Zabránit násilí je naší společenskou povinností. Díky naší reakci pochopí, že není nutné násilí tolerovat a pohybovat se v jeho spárech po celý život. Velkou pomocí jsou v tomto případě ženy, které se rozhodly se svojí situací něco dělat a které se rozhodly pomoci tím, že vyprávějí své příběhy. Snažme se zabránit tomu, aby se z lidí stávaly oběti či pachatelé násilných trestných činů. Mimo jiné bychom měli naučit i naše děti, jak se ve vztahu chovat.¹³⁵

---

¹³⁵ BUSKOTTE, A. *Z pekla ven : žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008, s. 149-150.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce byl výklad pojmů a základních teorií domácího násilí, charakteristiky pachatelů a obětí, právní úprava institutu vykazání a pomoc obětem institucemi zabývající se pomocí a prevencí obětem domácího násilí.

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jakou znalost mají občané regionu České Budějovice o problematice domácího násilí. Po provedeném vyhodnocení sebraných dat v tomto kvantitativním sociologickém výzkumu, v rámci metody sběru dat prostřednictvím anonymního dotazníku bylo provedeno celkové vyhodnocení zjištěných výsledků ve vztahu ke třem vytyčeným hypotézám.

K první vytyčené hypotéze, která zněla „Občané regionu České Budějovice nemají dostatek informací o formách a příčinách domácího násilí, a proto nedokážou rozpoznat příznaky domácího násilí ve svém okolí a kvalifikovaně na ně reagovat“, bylo provedeno vyhodnocení skutečností zajištěných dat popsanou metodou tohoto kvantitativního sociologického výzkumu. Z provedeného výzkumu k této problematice tak vyplývá, že většina dotazovaných, 97% ví a dokáže si představit, co znamená pojem domácí násilí. Většina občanů regionu České Budějovice má dostatek informací a dokážou rozpoznat příčiny domácího násilí ve svém okolí a kvalifikovaně na ně reagovat. Na základě vyhodnocení zajištěných dat popsanou metodou tohoto kvantitativního sociologického výzkumu, **první vytyčená hypotéza** v této bakalářské práci **nebyla potvrzena**.

Druhá vytyčená hypotéza, která zněla „Občané regionu České Budějovice nejsou dostatečně informováni o možnostech prevence při výskytu projevů domácího násilí, a proto nejsou schopni poskytnout pomoc obětem domácího násilí“, bylo provedeno vyhodnocení stejným způsobem. Shromáždění a vyhodnocení dat v rámci popsané metody jednoznačně ukazuje na skutečnost, že většina občanů regionu České Budějovice jsou dostatečně informováni o možnostech prevence při výskytu projevů domácího násilí, a proto jsou schopni poskytnout pomoc obětem domácího násilí. Na tomto základě lze konstatovat, že **druhá vytyčená hypotéza** popsanou metodou tohoto kvantitativního sociologického výzkumu **nebyla potvrzena**.

Ke třetí vytyčené hypotéze, která zněla „Ochota občanů regionu České Budějovice poskytnout pomoc obětem domácího násilí je nízká z důvodu jejich neinformovanosti o problematice domácího násilí v neznalosti právní problematiky v možnostech zabránit pachatelům ve vzniku či pokračování projevů tohoto patologického jevu“, bylo provedeno vyhodnocení stejným způsobem jako

u předchozích hypotéz. Z provedeného výzkumu tedy vyplývá, že převážná část dotazovaných, 71% si myslí, že institut vykázání v našem právním systému je dobrým opatřením v zabránění dalšího násilného chování pachatele. Lze konstatovat, že většina občanů regionu České Budějovice jsou dostatečně informováni o právní problematice a možnostech jak zabránit pachatelům ve vzniku či pokračování domácího násilí na obětech. **Třetí vytyčená hypotéza** z provedeného kvantitativního sociologického výzkumu a jeho výsledků, rovněž **nebyla potvrzena**.

Hlavním cílem, tak bylo vyhodnocení a zpracování výsledků kvantitativního sociologického výzkumu, v rámci metody sběru dat prostřednictvím anonymního dotazníku a potvrdit nebo vyvrátit tyto vytyčené hypotézy. Provedeným vyhodnocením nashromážděných dat byl cíl této práce naplněn. Tímto výčtem, tak lze přispět i k dalšímu rozšíření pohledu na problematiku domácího násilí, hlavně v rámci laické veřejnosti.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BANCROFT, L. *Why does he do that?: inside the minds of angry and controlling men*. New York : The Berkley Trade, 2003. 432 s. ISBN 978-0-425-19165-1.
2. BEDNÁŘOVÁ, Z., a kol. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha : Acorus, 2009. 92 s. ISBN 978-80-254-5422-0.
3. BUSKOTTE, A. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Brno : Computer Press, 2008. 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.
4. CONWAY, H., L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potencionální oběti*. Praha : Albatros, 2007. 158 s. ISBN 978-80-00-01550-7.
5. ČESKO. *Trestní předpisy. ÚZ. Číslo 825*, Ostrava-Hrabůvka : Sagit, podle stavu k 1. 2. 2011. 560 s. ISBN 978-80-7208-843-0.
6. ČESKO. *Ústava České republiky: Listina základních práv a svobod, Parlament, Ministerstva, Ombudsman, Antidiskriminační zákon. ÚZ. Číslo 791*, Ostrava-Hrabůvka : Sagit, podle stavu k 14. 9. 2010. 208 s. ISBN 978-80-7208-808-9.
7. ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo: komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisících předpisů*. 11. vyd. Praha : Linde Praha, 2003. 472 s. ISBN 80-7201-435-8.
8. ČÍRTKOVÁ, L., MACHÁČKOVÁ, R., VITOUŠOVÁ, M. *Domácí násilí: přístup k řešení problému ve vybraných evropských zemích*. 11. aktualizované a doplněné vydání. Praha : Bílý kruh bezpečí, o. s., 2002. 143 s. Albatros Plus. ISBN 80-86284-19-0.
9. ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2006. 309 s. ISBN 80-86898-73-3.
10. ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P., a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha : Grada Publishing, 2007. 192 s. ISBN 978-80-247-2014-2.
11. ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha : Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8.
12. ČÍRTKOVÁ, L. *Forezní psychologie*. 2. upravené vydání. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. 439 s. ISBN 978-80-7380-213-4.

13. DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí: pracovní manuál*. Praha : Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005. 52 s. ISBN neuvedeno.
14. GJURIČOVÁ, Š., KOCOURKOVÁ, J., KOUTEK, J. *Podoby násilí v rodině*. Praha : Vyšehrad, 2000. 104 s. ISBN 80-7021-416-3.
15. HOFMANOVÁ, J. *Behaviorální analýza: metoda sestavování kriminálního profilu pachatele*. Praha : Jaroslav Hofman, 2010. 323 s. ISBN 978-80-904379-0-6.
16. KONRÁD, Z., BANGO, D. *Metodika vyšetřování trestných činů souvisejících s domácím násilím*. Praha : Policejní akademie České republiky v Praze, 2007. 62 s. ISBN 978-80-7251-241-6.
17. KRÁLÍČKOVÁ, Z., ŽATECKÁ, E., DÁVID, R., KORNEL, M. *Právo proti domácímu násilí*. Praha : C. H. Beck, 2011. 152 s. Beckova skripta. ISBN 978-80-7400-381-3.
18. MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha : Linde, 2008. 160 s. ISBN 978-80-86131-76-4.
19. PIKÁLKOVÁ, S., eds. *Mezinárodní výzkum násilí na ženách, Česká republika/2003: příspěvek k sociologickému zkoumání násilí v rodině*. Praha : Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2004. 152 s. ISBN 80-7330-054-0.
20. STRŽÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava : Key Publishing, 2009. 91 s. Právo (Key Publishing) ISBN 978-80-7418-020-0.
21. ŠEDIVÁ, M., a kol. *Metodický rámec interdisciplinární spolupráce na místní úrovni při řešení případů domácího násilí*. Praha : Bílý kruh bezpečí, o. s., 2007. 54 s. ISBN 978-80-239-9449-0.
22. ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha : Portál, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7367-690-2.
23. VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. 3. vyd. Praha : Portál, 2002. 444 s. ISBN 80-7178-678-0.

24. VITOUŠOVÁ, P., VEDRA, V. *Domácí násilí: informace a praktické rady pro ohrožené osoby*. 3. vyd. Pardubice : Bílý kruh bezpečí, o. s., 2009. 12 s. ISBN 978-80-86284-82-8.
25. VOŇKOVÁ, J., a kol. *Metodický rámec práce intervenčních center a podpora jejich vzniku*. Praha : Bílý kruh bezpečí, o. s., 2007. 87 s. ISBN 978-80-239-9448-3.
26. VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. přepracované vydání. Praha : Profem, 2008. 244 s. ISBN 978-80-903626-7-3.
27. VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2001. 154 s. ISBN 80-244-0337-4.
28. VYKOPALOVÁ, H., ŠEVČÍK, D., ŠVEJNOHA, J., a kol. *Násilí na seniorech: sborník příspěvků z pracovního semináře*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 65 s. ISBN 80-244-0409-5.
29. WALLACE, H., ROBERSON, C. *Family violence: legal, medical, and social perspectives*. 6. vyd. California State University, Fresno : Pearson/Allyn, 2010. 432 s. ISBN 978-0205679706.
30. WALKER, L., E., A. *The battered woman syndrome: with research associates*. 3. vyd. New York : Springer Publishing Company, 2009. 469 s. ISBN 978-0-8261-0252-2.
31. ZIMMELOVÁ, P., ŠVESTKOVÁ, R., ČERVINKOVÁ, A., a kol. *Domácí násilí: násilí na mužích a seniorech*. Praha/Kroměříž : Triton, 2006. 108 s. ISBN 80-7254-914-6.

Elektronické zdroje

1. THEIA: občanské sdružení. *Zákon o sociálních službách*. [online]. ©2009 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z WWW:< <http://www.theia.cz/zakony-paragrafy/zakon-o-socialnich-sluzbach.htm/>>.
2. ČESKO. Policie ČR. *Právní předpisy*. [online]. ©2012 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z WWW:<<http://www.policie.cz/clanek/vybrane-ceske-pravni-predpisy.aspx/>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1963, částka 53, s. 341. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1963/sb53-63.pdf>>.
2. ČESKO. Zákon č. 206/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 61, s. 2902. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2009/sb0061-2009.pdf>>.
3. ČESKO. Zákon č. 209/1997 Sb., o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti a o změně a doplnění některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1997, částka 74, s. 4478. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1997/sb074-97.pdf>>.
4. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4095-4096. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2008/sb0091-2008.pdf>>.
5. ČESKO. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 111, s. 7662-7663. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1999/sb111-99.pdf>>.

Ostatní zdroje

1. ČESKO. Policejní prezidium ČR. Ředitelství služby pořádkové policie. *Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí*. Praha : Policie ČR, 2006. 80 s.
2. KREJČÍ, V. *Faktory prostředí podmiňující vznik syndromu CAN*. České Budějovice, 2003. 150 s. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. Vedoucí diplomové práce Blažena Frcalová.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků:

Obr. 1: Podstata domácího násilí.....	14
Obr. 2: Cyklus násilí.....	17

Seznam tabulek:

Tab. 1: Stádia rozvoje syndromu týrané ženy.....	23
Tab. 2: Početní rozdělení dotazovaných respondentů dle věku a pohlaví.....	48
Tab. 3: Početní rozdělení dotazovaných respondentů dle vzdělání.....	48
Tab. 4: Početní rozdělení dotazovaných respondentů dle bydliště.....	49
Tab. 5: Početní rozdělení dotazovaných respondentů, zda mají děti.....	49
Tab. 6-26: Odpovědi na otázku, početní rozdělení.....	50-70

Seznam grafů:

Graf 1-21: Odpovědi na otázku v %.....	50-70
--	-------

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha č. I: Dopis a dotazník respondentům

Příloha č. II: Přehled počtu vykázání Policií ČR dle krajů v roce 2012

Příloha č. III: Přehled použití institutu vykázání za období 2010, 2011, 2012
v Jihočeském kraji

Příloha č. IV: Statistické údaje §198 a §199

Příloha č. V: Postup Policie ČR při aplikaci institutu vykázání v některých
specifických případech domácího násilí

Příloha č. VI: Přehled pomáhajících organizací v ČR

Příloha č. VII: Kazuistika

Příloha č. I: Dopis a dotazník respondentům

DOTAZNÍK SOUVISEJÍCÍ K PROBLEMATICE DOMÁCÍHO NÁSILÍ A ASPEKTŮM VYKAZOVÁNÍ A JEHO PROCESNÍHO POSTUPU:

Vážená paní, vážený pane,

jsem studentkou Vysoké školy Evropských a regionálních studií, o.p.s., v Českých Budějovicích, bakalářského programu v oboru Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě a touto cestou bych Vás chtěla požádat o pomoc při zpracování dotazníkového výzkumu. Cílem průzkumu je přispět k problému zmapování informovanosti občanů města České Budějovice v oblasti domácího násilí a jeho procesního postupu. Tímto si Vám dovoluji předložit dotazník s 21 otázkami, které by Vám neměly zabrat více než cca 10 minut Vašeho času.

Dotazník je anonymní a výsledky budou zpracovány pouze pro potřeby mé bakalářské práce. Pokud se rozhodnete mi pomoci v uvedeném výzkumném úkolu, prosím Vás o vrácení vyplněného dotazníku do 30. listopadu 2012.

Předem děkuji za spolupráci a čas věnovaný tomuto dotazníku.

S pozdravem

Jiřina Čížková

Vyplňte prosím zakřížkováním ve čtverečcích:

Statistické otázky:

- Pohlaví:**   muž   žena
- Věk:**   15-24   25-35   36-59   60 a více
- Vzdělání:**   základní   vyučen/a   střední   vysokoškolské
- Bydliště:**   České Budějovice   Jiné město/ obec
- Máte děti:**   Ano   Ne

Datum vyplnění dotazníku:.....

Příloha č. II: Přehled počtu vykázání Policií ČR dle krajů v roce 2012

PŘEHLED POČTU VYKÁZÁNÍ POLICIÍ ČR DLE KRAJŮ V ROCE 2012																			
Zpracoval Bílý kruh bezpečí, o.s. - 14. 1. 2013																			
KRAJ	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	2012	Celkem v letech					Celkem 2007-12
														2007	2008	2009	2010	2011	
Jihočeský	4	7	5	10	9	3	4	2	3	5	6	6	64	50	37	35	84	72	342
Jihomoravský	6	13	9	24	12	13	20	11	13	8	9	12	150	82	72	82	87	118	591
Karlovarský	15	16	11	6	8	10	8	10	5	5	12	5	111	32	46	49	79	137	454
Královéhradecký	10	5	7	2	2	3	6	3	4	3	2	5	52	34	22	16	44	45	213
Liberecký	5	8	11	17	13	6	10	10	6	7	4	7	104	30	36	68	62	82	382
Moravskoslezský	9	6	11	10	7	16	5	4	11	8	9	1	97	213	110	111	108	135	774
Olomoucký	9	8	9	10	8	9	7	10	8	9	9	4	100	44	35	43	61	112	395
Pardubický	12	7	9	8	5	16	5	10	10	7	4	11	104	61	39	44	73	92	413
Plzeňský	3	2	2	1	3	6	6	0	1	1	4	1	30	16	22	14	27	23	132
Hlavní město Praha	12	8	21	13	13	6	12	7	10	11	13	12	138	59	34	48	104	123	506
Středočeský	9	5	13	8	11	7	10	7	7	6	8	15	106	79	67	59	64	121	496
Ústecký	18	17	18	22	13	22	12	22	13	18	15	14	204	81	87	134	133	202	841
Vysočina	3	4	2	2	5	3	2	4	3	4	6	5	43	32	26	39	51	42	233
Zlínský	14	12	5	8	8	7	9	9	3	9	5	13	102	49	46	36	81	126	440
CELKEM VYKÁZÁNÍ	129	118	133	141	117	117	116	109	97	101	106	111	1405	862	679	778	1058	1430	6212
Z toho opakovaná	16	14	15	19	15	17	12	13	14	16	16	22	189						
tj. v %	12%	12%	12%	13%	13%	15%	10%	12%	14%	16%	15%	10%	13%						

Zdroj: Statistika Bílého kruhu bezpečí. *Přehled o vykázání v ČR – celý rok 2012*. [online]. BKB, ©2007 [cit. 2013-02-10].

Dostupné z WWW:<<http://www.domacinasili.cz/statistiky/>>.

Při porovnání počtu vykázání v posledních letech od roku 2007 až do roku 2012 lze konstatovat, že od roku 2010 počet vykázání nebezpečně narůstá a dále se dramaticky zvyšuje. Nejvíce vykázanych osob ze společného obydlí bylo v roce 2011, tj. 1430 vykázanych osob.

Příloha č. III: Přehled použití institutu vykázání za období 2010, 2011, 2012 v Jihočeském kraji

Region	Počet vykázání v roce 2010	Počet vykázání v roce 2011	Počet vykázání v roce 2012
Českobudějovicko	20	19	21
Písecko	21	11	10
Strakonicko	13	12	8
Českokrumlovsko	5	9	5
Jindřichohradecko	4	9	8
Táborsko	10	7	7
Prachaticko	2	2	5
Celkem	75	69	64

Zdroj: Statistická data Ředitelství služby pořádkové policie, Jihočeský kraj

Z tabulky je patrné, že nejvíce loňských případů vykázání ze společného obydlí bylo zaznamenáno na Českobudějovicku – 21 případů, pouze pět případů zaznamenali na Českokrumlovsku a Prachaticku. V jediném případě v roce 2011 byla násilnou osobou žena a 3 krát cizinec EU. V sedmadvaceti případech byly ohrožené osoby ve věku 50 let.

**Příloha č. IV: Statistické údaje § 198 - týrání svěřené osoby
a § 199 - týrání osoby žijící ve společném obydlí**

Zde uvádím pro zajímavost statistiky „týrání svěřené osoby“ (§ 198), za Jihočeský kraj v porovnání s Českou republikou:

**Oběti trestných činů - jednotlivci podle věku, týrání svěřené osoby (§ 198),
Jihočeský kraj**

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012*	
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena
do 15 let	5	4	3	7	4	2	1	2	4	2	0	4	5	3	2	1	1	0	1	2	0	0
15 až 17 let	1	0	0	0	1	0	1	1	2	1	0	0	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0
18 až 29 let	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30 až 39 let	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
40 až 49 let	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50 až 59 let	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 a více let	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

do sestavy NEJSOU zahrnuty počty napadených skupin osob
nejdou zde zahrnuty ani činy, u kterých je objektem veřejný zájem, tedy např. dopravní nehody...
objekt napadení muž či žena se samozřejmě vyskytuje pouze u některých činů
* data jsou do 31.8. 2012

**Oběti trestných činů - jednotlivci podle věku, týrání svěřené osoby (§ 198),
ČESKÁ REPUBLIKA**

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012*	
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena
do 15 let	89	42	48	41	71	44	35	60	40	38	57	47	62	36	57	31	54	36	54	48	52	36
15 až 17 let	7	7	2	8	4	10	6	9	7	11	9	5	9	12	10	4	5	12	4	9	4	6
18 až 29 let	1	2	0	2	1	4	1	6	0	5	2	1	1	1	0	5	1	6	0	1	0	3
30 až 39 let	0	0	0	0	0	3	0	9	0	8	0	5	0	5	0	8	0	0	0	0	1	1
40 až 49 let	0	0	1	0	0	8	1	12	0	11	0	2	0	3	0	3	0	2	0	1	0	1
50 až 59 let	0	0	1	0	0	1	0	4	0	2	0	2	0	1	0	1	2	1	1	0	0	1
60 a více let	0	2	1	1	1	2	2	6	0	1	0	3	0	2	2	1	0	2	1	4	0	4

do sestavy NEJSOU zahrnuty počty napadených skupin osob
nejdou zde zahrnuty ani činy, u kterých je objektem veřejný zájem, tedy např. dopravní nehody...
objekt napadení muž či žena se samozřejmě vyskytuje pouze u některých činů
* data jsou do 31.8. 2012

**Počty registrovaných skutků, kde objekt napadení je skupina osob,
týrání svěřené osoby (§ 198), Jihočeský kraj**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
děti předškolního věku	2	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0
děti 6-15 let	2	0	0	1	3	0	2	2	0	1	2
mládež 15-18 let	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
děti předškolního věku a děti 6-15 let	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
děti 6-15 let a mládež 15-18 let	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0
děti 6-15 let a dospělí 18-60 let	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
osoby různého věku-neuvedených skupin	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

*data jsou ke dni 31.8.2012.

**Počty registrovaných skutků, kde objekt napadení je skupina osob,
týrání svěřené osoby (§ 198), ČESKÁ REPUBLIKA**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
děti předškolního věku	7	5	6	9	6	8	5	6	8	8	10
děti 6-15 let	19	17	21	21	20	10	15	19	18	23	21
mládež 15-18 let	2	2	1	3	2	0	2	3	1	4	0
osoby 18-30 let	0	0	0	0	0	1	0	2	0	1	1
osoby 30-60 let	1	0	0	0	2	0	0	1	1	0	0
osoby nad 60 let	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1
děti předškolního věku a děti 6-15 let	6	5	3	4	4	5	4	1	0	2	3
děti předškolního věku a dospělí 18-60	1	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0
děti 6-15 let a mládež 15-18 let	5	2	2	4	0	0	3	2	2	3	2
děti 6-15 let a dospělí 18-60 let	3	0	0	5	3	1	0	1	3	1	2
osoby různého věku-neuvedených sku	0	0	2	4	4	3	1	6	4	3	7

* data jsou ke dni 31.8.2012.

**Objekty napadení (oběti) trestných činů - jednotlivci podle věku,
týrání svěřené osoby (§ 198), TSK 185, za období roku 2011**

	Hl.m.Praha		STČ		JHČ		PLK		KVK		ÚLK		LBK		HKK		PAK		VYS	
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena
do 15 let	13	6	5	11	1	2	1	0	1	0	3	5	7	2	3	5	7	1	2	2
15 až 17 let	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
18 až 29 let	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30 až 39 let	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40 až 49 let	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50 až 59 let	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 a více let	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	JHM		ZLK		OLK		MSK													
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena												
do 15 let	7	9	0	1	1	0	3	4												
15 až 17 let	1	2	1	0	0	0	1	1												
18 až 29 let	0	0	0	0	0	0	0	0												
30 až 39 let	0	0	0	0	0	0	0	0												
40 až 49 let	0	1	0	0	0	0	0	0												
50 až 59 let	0	0	0	0	0	0	0	0												
60 a více let	0	1	0	0	0	1	0	0												

Hl. m. Praha - Hlavní město Praha
 STČ - Středočeský kraj
 JHČ - Jihočeský kraj
 PLK - Plzeňský kraj
 KVK - Karlovarský kraj
 ÚLK - Ústecký kraj
 LBK - Liberecký kraj
 HKK - Královéhradecký kraj
 PAK - Pardubický kraj
 VYS - Vysočina
 JHM - Jihomoravský kraj
 ZLK - Zlínský kraj
 OLK - Olomoucký kraj
 MSK - Moravskoslezský kraj

- objekt napadení muž či žena se samozřejmě vyskytují pouze u některých činů
 - do sestavy NEJSOU zahrnuty počty napadených skupin osob

Zdroj: Statistická data Ředitelství služby pořádkové policie, Jihočeský kraj

Zde uvádím statistiky „týrání osoby žijící ve společném obydlí“ (§ 199), za Jihočeský kraj v porovnání s Českou republikou:

Oběti trestných činů - jednotlivci podle věku, týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199), Jihočeský kraj

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012*	
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena
do 15 let	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
15 až 17 let	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0
18 až 29 let	0	0	0	0	1	0	0	4	1	0	0	9	0	6	0	6	0	6	0	8	0	5
30 až 39 let	0	0	0	0	0	2	1	4	2	3	0	8	0	9	0	8	1	12	0	7	0	2
40 až 49 let	0	0	0	0	0	2	0	2	2	4	1	1	0	6	0	7	0	4	0	8	0	3
50 až 59 let	0	0	0	0	0	0	0	2	4	2	1	1	0	3	0	3	0	3	0	1	0	3
60 a více let	0	0	0	0	0	0	1	4	2	0	0	5	2	1	0	2	0	0	0	1	2	5

do sestavy NEJSOU zahrnuty počty napadených skupin osob pol. 08/3 FTČ nejsou zde zahrnuty ani činy, u kterých je objektem veřejný zájem, tedy např. dopravní nehody...

objekt napadení muž či žena se samozřejmě vyskytuje pouze u některých činů

* data jsou do 31.8. 2012

Oběti trestných činů - jednotlivci podle věku, týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199), TSK 186, ČESKÁ REPUBLIKA

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012*	
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena
do 15 let	0	0	0	0	2	2	4	3	5	4	5	5	4	6	8	4	7	3	3	4	2	2
15 až 17 let	0	0	0	0	1	0	1	2	2	1	0	5	2	4	0	4	0	2	4	8	1	2
18 až 29 let	0	0	0	0	1	24	1	69	6	67	1	118	4	87	2	86	3	90	0	117	3	84
30 až 39 let	0	0	0	0	0	47	5	155	6	159	6	195	2	160	2	159	4	170	0	178	0	141
40 až 49 let	0	0	0	0	0	34	5	91	6	84	4	113	0	89	2	93	1	92	2	117	3	70
50 až 59 let	0	0	0	0	0	12	4	49	12	57	4	81	5	48	1	42	5	62	2	75	1	34
60 a více let	0	0	0	0	1	13	5	52	7	42	7	63	4	47	5	45	8	46	14	55	9	47

do sestavy NEJSOU zahrnuty počty napadených skupin osob pol. 08/3 FTČ

nejdou zde zahrnuty ani činy, u kterých je objektem veřejný zájem, tedy např. dopravní nehody...

objekt napadení muž či žena se samozřejmě vyskytuje pouze u některých činů

* data jsou do 31.8. 2012

Porovnání počtů všechny stíhané osoby | stíhaní cizinci po letech, jednotlivé TSK

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012*	
	VSO	CIZ	VSO	CIZ	VSO	CIZ	VSO	CIZ	VSO	CIZ	VSO	CIZ	VSO	CIZ	VSO	CIZ	VSO	CIZ	VSO	CIZ	VSO	CIZ
Týrání svěřené osoby (§ 198)	171	2	144	6	152	3	186	10	149	7	119	6	118	6	130	11	117	4	107	4	80	5
Týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199)	0	0	0	108	6	421	9	437	19	528	22	400	17	384	19	436	34	485	25	309	17	

VSO = všechny stíhané osoby

CIZ = cizinci

* data jsou k 31.8. 2012

**Počty registrovaných skutků, kde objekt napadení je skupina osob,
týrání svěřené osoby (§ 198), Jihočeský kraj**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
muž a žena	2	0	0	1	4	0	1	3	0	0	0
dva muži	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
dvě ženy	2	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0
jeden muž dvě ženy	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
dva muži jedna žena	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0
tři muži jedna žena	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
tři muži	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

*data jsou ke dni 31.8.2012.

**Počty registrovaných skutků, kde objekt napadení
je skupina osob, , týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199)
(TSK 186), ČESKÁ REPUBLIKA**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
muž a žena	0	0	4	33	29	23	26	15	33	36	18
dva muži	0	0	1	1	0	4	0	3	0	0	3
dvě ženy	0	0	11	28	17	23	13	10	18	22	13
jiné složení skupiny	0	0	0	1	0	4	0	0	0	0	0
jeden muž dvě ženy	0	0	5	13	10	7	9	10	11	9	5
jeden muž tři ženy	0	0	0	0	3	1	1	2	2	1	0
dva muži jedna žena	0	0	2	9	7	8	1	3	4	6	1
dva muži dvě ženy	0	0	0	2	1	2	3	5	1	3	2
dva muži tři ženy	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
tři muži jedna žena	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0
tři muži dvě ženy	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0
tři ženy	0	0	0	10	5	3	6	6	4	3	4
čtyři ženy	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
čtyři muži jedna žena	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
čtyři muži dvě ženy	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
jeden muž čtyři ženy	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
jeden muž pět žen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0

* data jsou ke dni 31.8.2012.

**Objekty napadení (oběti) trestných činů - jednotlivci podle věku,
týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199), TSK 186, za období roku 2011**

	Hl.m.Praha		STČ		JHČ		PLK		KVK		ÚLK		LBK		HKK		PAK		VYS	
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena
do 15 let	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	1	0	0	
15 až 17 let	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	
18 až 29 let	0	8	0	14	0	8	0	3	0	13	0	10	0	8	0	4	0	5	0	4
30 až 39 let	0	13	0	18	0	7	0	8	0	6	0	13	0	16	0	8	0	10	0	9
40 až 49 let	1	12	0	15	0	8	0	1	0	7	0	12	0	10	0	5	0	5	0	5
50 až 59 let	0	5	0	12	0	1	0	1	1	6	0	5	0	7	0	2	0	4	0	5
60 a více let	0	9	4	6	0	1	0	1	0	2	1	0	1	4	1	3	1	4	1	5
	JHM		ZLK		OLK		MSK		Hl. m. Praha - Hlavní město Praha								HKK - Královéhradecký kraj			
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	STČ - Středočeský kraj								PAK - Pardubický kraj			
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	JHČ - Jihočeský kraj								VYS - Vysočina			
do 15 let	0	0	0	0	0	0	0	0	PLK - Plzeňský kraj								JHM - Jihomoravský kraj			
15 až 17 let	0	2	0	2	0	0	0	0	KVK - Karlovarský kraj								ZLK - Zlínský kraj			
18 až 29 let	0	19	0	6	0	7	0	8	ÚLK - Ústecký kraj								OLK - Olomoucký kraj			
30 až 39 let	0	25	0	17	0	9	0	19	LBK - Liberecký kraj								MSK - Moravskoslezský kraj			
40 až 49 let	0	18	0	1	0	10	1	8												
50 až 59 let	0	15	0	6	1	4	0	2												
60 a více let	3	8	0	2	2	1	0	9												

- objekt napadení muž či žena se samozřejmě vyskytují pouze u některých činů
- do sestavy NEJSOU zahrnuty počty napadených skupin osob

**Stíhané osoby podle pohlaví a věku, Jihočeský kraj, období 1.1.2010 do 31.8.2010,
týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199), TSK 186**

	MUŽI	ŽENY	CELKEM
0-14 let	0	0	0
15-17 let	0	0	0
18-29 let	2	1	1
30-39 let	7	0	0
40-49 let	2	1	1
50-59 let	5	0	0
60 a více let	0	0	0
Stíhané osoby CELKEM	16	2	18

**Stíhané osoby podle pohlaví a věku, ČESKÁ REPUBLIKA, období 1.1.2010 do 31.8.2010,
týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199)**

	MUŽI	ŽENY	CELKEM
0-14 let	0	0	0
15-17 let	2	0	0
18-29 let	55	3	3
30-39 let	99	1	1
40-49 let	69	2	2
50-59 let	44	5	5
60 a více let	13	2	2
Stíhané osoby CELKEM	282	13	295

Zdroj: Statistická data Ředitelství služby pořádkové policie, Jihočeský kraj

Příloha č. V: Postup Policie ČR při aplikaci institutu vykázání v některých specifických případech domácího násilí

- ***Násilnou osobou je mladistvý, případě osoba mladší 15 let:***

V případě, že násilnou osobou je mladistvý či dokonce osoba mladší 15 let a jsou dány podmínky pro vykázání této osoby, je na místě, aby policie vyrozuměla orgán sociálně-právní ochrany dítěte, který bude postupovat analogicky podle § 16 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Je třeba upozornit, že institut vykázání je určen k preventivní ochraně ohrožených osob před násilným jednáním ze strany násilné osoby. Na druhé straně bude v daném případě záviset na posouzení individuálních okolností, konkrétně na tom, zda je mladistvý, či dokonce osoba mladší 15 let natolik nebezpečná a nezvladatelná např. pro její rodiče, že hrozí opakovaný útok z jeho strany.

Pokud lze předpokládat, že mladistvý se bude nadále dopouštět takového jednání, či snad hrozí ještě intenzivnější útoky z jeho strany a současně osoby žijící s ním ve společném obydlí, zejména zákonní zástupci nejsou schopni takové jeho jednání usměrnit, není rozhodnutí o vykázání vyloučeno. Je však třeba upozornit na to, že policie rozhoduje o vykázání ve správním řízení a mladistvý (stejně jako dítě mladší 15 let) nemá procesní způsobilost, tzn., že je třeba mu nejprve ustanovit opatrovníka, kterým však zřejmě nebude moci být, jak tomu obvykle bývá, rodič jako zákonný zástupce, pokud se mladistvý dopouští jednání vykazující znaky domácího násilí právě vůči rodičům, protože je tu kolize zájmů (viz. § 29 a 32 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu).

Dále je třeba se zabývat také tím, kde by mladistvý, který byl vykázán, pobýval. V tomto případě nelze mladistvému poskytnout pouze součinnost ve smyslu § 21c odst. 2 zákona o policii. Je proto nezbytné postupovat ve spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí, které policie kontaktuje a ty zajistí umístění mladistvého v diagnostickém ústavu (na základě návrhu na vydání předběžného opatření podle § 76a občanského soudního řádu). V každém případě však policie může využít své oprávnění podle § 14 zákona o policii a osobu mladistvého zajistí.

- ***Ohroženou osobou bude např. stará, nemohoucí nebo nemocná osoba, která je péčí odkázána či závislá na pomoci násilné osoby:***

V případě, že ohroženou osobou bude např. stará, nemohoucí nebo nemocná osoba, která je péčí odkázána či závislá na pomoci násilné osoby, která má být ze společného obydlí vykázána, protože se vůči této osobě (či vůči jiné osobě žijící ve společném obydlí) dopouští jednání, které nese znaky domácího násilí, bude policie po vykázání postupovat stejně jako kdyby se vykázána osoba dopustila trestného činu a bylo třeba ji zajistit nebo zadržet a podobně.

V těchto případech policie zajišťuje pomoc pro ohroženou osobu, tzn., že v první řadě zajistí lékařské ošetření, došlo-li ke zranění. Pokud byla ohrožená osoba odkázána na péči či pomoc vykázané osoby a současně není jiná osoba, která by se mohla o ni postarat, je třeba uvědomit příslušný odbor sociální péče. V případě, že k incidentu došlo např. v nočních hodinách, zajistí policie převoz nemohoucí či staré osoby do zdravotnického zařízení (nemocnice) a ráno pak již bude situace řešena v součinnosti s odborem sociální péče.

- ***Násilnou osobou je matka malého dítěte:***

V případě, že násilnou osobou, která má být ze společného obydlí vykázána, bude matka malého dítěte, zhodnotí policie situaci podle konkrétních okolností a ponechá dítě v péči druhého rodiče, je-li to možné, kontaktuje další příbuzné (prarodiče apod.) a není-li možné zajistit osobu, která se o dítě postará, uvědomí orgán sociálně-právní ochrany dětí (to ostatně provede vždy, je-li ve společném obydlí, nezletilé dítě).

Zdroj: Policejní prezidium ČR, Ředitelství služby pořádkové policie. *Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí*. Praha, 2006, s. 62-64.

Zde je přehled hlavních změn, které jsou na rozdíl od předchozí právní úpravy řešeny odlišně:

- **Vykázání** (jen tato jediná forma rozhodnutí, dříve byl i zákaz vstupu)
- **Policie ČR** poskytuje ohrožené osobě současně vždy personální i teritoriální ochranu (dříve byla pouze ochrana teritoriální).
- **Faktický úkon** – opatření preventivního charakteru (dříve policista rozhodoval ve správním řízení).
- **Základní lhůta vykázání:** 10 dnů (stejně).
- **Forma:** Ústní oznámení osobám (násilné i ohrožené), vydává se jen potvrzení o vykázání, předání proti podpisu (vymezení prostoru vykázání, poučení, práva a povinnosti osob, místo uložení kopie úředního záznamu).
- **Nepřítomná vykázaná osoba:** při prvním kontaktu poučení o právech a povinnostech při vykázání, předání potvrzení o vykázání nebo lze získat informace o vykázání na lince 158.
- **Nesouhlas s vykázáním:** námitka, která nemá odkladný účinek, na místě zapsaná do potvrzení o vykázání nebo námitka podaná písemně do tří dnů. O námitce rozhoduje krajské ředitelství Policie ČR.
- **Oznamovací povinnost Policie ČR:** kopie úředního záznamu o vykázání: Intervenční centrum, orgány sociálně-právní ochrany dětí (jsou-li přítomny děti), nově i příslušnému civilnímu soudu – to vše do 24 hodin od vstupu do společně obývaného bytu nebo domu.
- **Kontrola dodržování povinností vykázané osoby ze strany Policie ČR:** do tří dnů od vykázání.

Zdroj: DOMÁCÍ NÁSILÍ: *Právní úprava : přehled hlavních změn v nové právní úpravě institutu vykázání.* [online]. BKB, ©2007 [cit. 2013-02-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.domacinasili.cz/pravni-uprava/prehled-hlavnich-zmen-v-nove-pravni-uprave-institutu-vykazani/>>.

Příloha č. VI: Přehled pomáhajících organizací v České republice

- **POLICIE 158**
- **MĚSTSKÁ POLICIE 156**
- **LÉKAŘSKÁ POMOC 155**
- **AZYLOVÉ DOMY, Jihočeský kraj**
Žerotínova 9, České Budějovice
Telefon 387 314 933, 386 355 620
E-mail: jesle.cb@quick.cz
Nerudova 7, České Budějovice
Telefon 388 314 933, 356 355 620
- **INTERVENČNÍ CENTRUM, Jihočeský kraj**
- **DIECÉZNÍ CHARITA,**
Kanovnická 11/390, ČESKÉ BUDĚJOVICE
Telefon 603 281 300, 386 323 016
www.charitacb.cz
- **PORADNA PRO ŽENY A DÍVKY V NOUZI EVA,**
Kanovnická 16, ČESKÉ BUDĚJOVICE
Telefon 386 353 120
E-mail:eva@charitacb.cz
- **ROSA - CENTRUM PRO TÝRANÉ A OSAMĚLÉ ŽENY**
Komplexní psychosociální, sociálně terapeutická a sociálně právní pomoc pro ženy, oběti domácího násilí v Informačním a poradenském centru ROSA, azylové ubytování ROSA s utajenou adresou pro ženy oběti domácího násilí a jejich děti.
Telefon 241 432 466, SOS linka 602 246 102 (Po - Pá: 9-18)
www.rosa-os.cz, www.stopnasili.cz
- **PSYCHOSOCIÁLNÍ CENTRUM ACORUS**
Pomoc ženám, obětem domácího násilí, azylové ubytování
Nonstop linka 283 892 772
www.acorus.cz

- **BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ**
Pomoc obětem trestných činů
Telefon 257 317 110
www.bkb.cz
- **Telefonní nonstop linka DONA (pro oběti domácího násilí)**
Telefon 251 511 313
www.donalinka.cz, www.domacinasili.cz
- **RIAPS**
Krizové centrum, nepřetržitá psychologická pomoc
Nonstop linka 222 580 697
www.mcssp.cz/riaps.php
- **CENTRUM KRIZOVÉ INTERVENCE**
Zařízení pro psychosociální pomoc lidem v krizi
Nonstop linka 284 016 666
www.plbohnice.cz
- **PRÁVNÍ POMOC**
LINKA PRÁVNÍ POMOCI PRO ŽENY-OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ
(ProFem) Telefon 608 222 277 (úterý 9-12, středa 17,30 - 20,30)
- **ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA**
Telefon 221 729 011
- **BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ**
Poradna pro oběti trestných činů
Telefon 541 218 122 (út 17-20)
www.bkb.cz
- **LA STRADA**
Prevence obchodu se ženami, podpora obětí obchodu se ženami
Telefon info/sos 222 717 171
www.strada.cz
- **PROFEM**
Ženská nezisková organizace pracující na poli lidských ženských práv.
Telefon 224 917 224
www.profem.cz

- **GENDER STUDIES**
Informační, konzultační a vzdělávací centrum v otázkách vztahů mužů a žen a jejich postavení ve společnosti.
Telefon 224 915 666
www.genderstudies.cz

Kontakty pro děti:

- **LINKA BEZPEČÍ**
Nonstop linka 800 155 555
- **RŮŽOVÁ LINKA**
Telefon 272 736 263
- **DĚTSKÉ KRIZOVÉ CENTRUM**
Telefon 241 484 149

Zdroj: ROSA - OS. *Informace pro oběti DN-důležité kontakty*. [online]. ©2012 [cit. 2013-02-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.rosa-os.cz/informace-pro-obeti-domaciho-nasili/dulezite-kontakty/>>.

Příloha č. VII: Kazuistika

Příběh 1

Pět let týral svou ženu, teď k ní nesmí na 100 metrů (žena 58 let, vdaná, muž 61 let).

Fyzické a psychické týrání manželky, bití do obličeje a do hlavy, ale i zlomeniny vedly do akce kriminalisty z Veselí nad Moravou. Obvinili jednašedesátiletého muže, který nejméně v období uplynulých pěti let psychicky a fyzicky týral svou manželku.

Manžel ženu v rodinném domě opakovaně několikrát za rok fyzicky a psychicky napadal. Týral ji údery pěstí a kopy nohou do různých částí těla. Vulgárně a nevybíravě jí nadával a házel po ní různé předměty. Výsledkem napadání bývaly drobné podlitiny a oděrky. Tyran prý dokonce své manželce vyhrožoval zabitím. Poslední napadení se stalo v květnu, kdy muž manželku bil dlaněmi a pěstmi do obličeje a do hlavy. Když upadla na zem, tak ji kopal po celém těle. Tak utekla do garáže, kde se schovala pod auto a potom se jí podařilo utéct na ulici. Poslední manželův útok ženu stál tři zlomená žebra a pohmožděniny na celém těle.

O několik dnů později se policistům podařilo agresora vypátrat a zadržet. Vzhledem k tomu, že se jednalo o agresivní a nebezpečnou osobu s legální zbraní, tak policisté při zadržení použili donucovací prostředky. Policejní komisař obvinil muže z trestného činu týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě. Za ten mu v případě odsouzení hrozí až osmiletý trest odnětí svobody. Zároveň jej policisté na dobu deseti dnů vykázali ze společného obydlí. Tyran nyní nesmí svou ženu kontaktovat ani se přibližovat k jejich domu na vzdálenosti 100 metrů. V opačném případě by mu hrozilo stíhání za trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí.

Zdroj: DOMÁCÍ NÁSILÍ. *Příběhy (z tisku – idnes.cz, 2. června 2009)* [online]. BKB, ©2007 [cit. 2012-12-14]. Dostupné z WWW:<<http://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/pribehy-z-tisku/pet-let-tyral-svou-zenu-ted-k-ni-nesmi-na-100-metru/>>.

Příběh 2

Roky strádání (žena 35 let, rozvedená, 2 děti 6 a 10 let).

Po několika letech lásky přišly nadávky, výhrůžky a bití, výlevy žárlivosti, nenávisti, hlídání a zamykání v bytě. Žena útoky snášela dlouhodobě. Když utekla k bratrovi, přijel za ní, omlouval se a sliboval, že se změní. Chvíli byl skutečně klid, ale pak vše se znova opakovalo. Napřed padaly facky, pak byly jeho útoky stále brutálnější. Bil jí a nadával i před dětmi. Bezdůvodně na ni žárlil, bránil jí v kontaktu s rodinou a přáteli. Když ji jednou zase zbil, už to nevydržela a šla všechno nahlásit na policii. Ta muže nechala vykázat ze společného bytu. Výpověď doložila i lékařskými zprávami, které nechala vystavit po jeho fyzických útocích. Žena po deseti letech soužití a soužení sebrala odvahu, vzala obě děti a odešla od muže. Stačilo málo, aby příběh domácího násilí skončil zmrzačením nebo smrtí.

Zdroj: ČESKOBUDĚJOVICKÝ DENÍK. *Rubrika: Černá kronika* [online]. [cit. 2012-02-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.ceskobudejovicky.denik.cz/.../loni-muselo-z-bytu-nasilniku20120208.html/>>.

Příběh 3

Za týrání manželky čtyři roky vězení (žena 33 let, mentálně handicapovaná, vdaná, muž 44 let, 1 dítě 10 let).

Manžel opakovaně slovně a fyzicky pod vlivem alkoholu napadal od léta 2005 do 7. prosince 2006 svou manželku. Oba měli společné bydliště na ubytovně. Bil jí pěstí, kopal ji, neoblečenou ji vyvekl před ubytovnu se slovy „ať už se nevrací“. Takto si počínal i v přítomnosti jejich společného desetiletého syna a přesto, že manželka je mentálně handicapovaná a v částečném důchodu. V důsledku jeho útoků byla třikrát ošetřena ambulantně, opakovaně byla hospitalizována s vykloubením nohy, zlomeninami nosu a žeber, atd. Třikrát napadení oznámila, ale nikdy nedala souhlas se stíháním manžela. Třikrát před ním utekla do azylového domu.

Poté byl manžel obžalovaný z týrání osoby žijící ve společném obydlí a u soudu tvrdil, že když ho manželka „hodně štvála“, plácl ji přes zadek. Jak přišla k dalším zraněním, neví. Okresní soud v Českých Budějovicích mu uložil trest odnětí svobody na čtyři roky do věznice s ostrahou. Krajský soud odvolání obžalovaného zamítl a ten podal dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky. Otázka, zda necítila manželka těžké příkoří?

Podle něho nebyl naplněn jeden ze znaků žalovaného trestného činu: nelze prý učinit závěr, že jednání jeho manželka pociťovala jako těžké příkoří. Podle znaleckého posudku u ní nebyly shledány příznaky syndromu týrané osoby ani známky traumatizace. Jeho jednání tedy nedosahovalo takové intenzity, aby bylo způsobilé vyvolat stav, který poškozená pociťuje jako těžké příkoří. Nejde proto o týrání ve smyslu trestního zákona.

Nejvyšší soud shledal, že jde o argumentaci zjevně neopodstatněnou. Psychická a fyzická agrese obviněného vůči jeho manželce se vyznačovala vysokým stupněm hrubosti a bezcitnosti, jakož i výraznou dobou trvání. Jednání obviněného bylo takové povahy, intenzity a trvalosti, že by je jako těžké příkoří musela pociťovat každá osoba, řekl Nejvyšší soud. Že je takové pociťovala i manželka, osvědčují její opakované pobyty v azylových domech, její útky na benzinku a na Policii ČR. K tomu, že nevykazuje příznaky syndromu týrané osoby, znalec poznamenal, že poškozená vybočuje z normy do té míry, že je možné hovořit o poruše osobnosti, že je v partnerském vztahu identifikována s direktivním vedením partnera včetně „trestání“, které považuje za „přirozený důsledek“ porušení pravidel (neuklidila, neuvařila) a že ačkoli nevykazuje známky traumatizace, některé projevy jejího chování by bylo možné uvést do souvislosti s možným násilným chováním obviněného (úzkost spojená s osobou obviněného a podobně).

I podle Nejvyššího soudu bylo jednání obviněného týráním. Pro svůj charakter a intenzitu (včetně trvalosti) vyvolalo stav, který poškozená pociťovala jako těžké příkoří. Obviněný si tak počínal déle než jeden rok, což podstatně zvýšilo stupeň nebezpečnosti jeho činu pro společnost. Dovolání muže proto Nejvyšší soud zamítl.

Zdroj: ČESKOBUDĚJOVICKÝ DENÍK. *Rubrika: Černá kronika* [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z WWW: <http://www.ceskobudejovicky.denik.cz/cerna_kronika/tyrani_soud_cb20080407.html/>.